

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Udržitelný rozvoj venkova. Případová studie Květnice.

Jan Kobera

© 2023 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jan Kobera

Podnikání a administrativa

Název práce

Udržitelný rozvoj venkova. Případová studie Květnice.

Název anglicky

Sustainable Countryside. Case study Květnice.

Cíle práce

Cílem práce v teoretické části je stanovit hlavní principy udržitelného rozvoje. V praktické části je cílem zjistit, jak se daří tyto principy naplnit v obci Květnice.

Metodika

Teoretická část bude vypracována na základě odborné literatury a internetových zdrojů. Praktická část bude vypracována formou případové studie v obci Květnice. Pro získání dat bude využita kvantitativní metoda – dotazník. Vyhodnocení těchto dat přiblíží aktuální situaci v obci.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran.

Klíčová slova

Trvale udržitelný rozvoj, venkov, obec, Květnice, ekonomický pilíř, udržitelný rozvoj venkova, případová studie.

Doporučené zdroje informací

KELLER, J. *Až na dno blahobytu*. Praha: EarthSave, 2005. ISBN 80-903085-7-0.

MOLDAN, B. *Podmaněná planeta*. V Praze: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-2999-5.

MOLDAN, B. – UNIVERZITA KARLOVA. *Ekologická dimenze udržitelného rozvoje*. Praha: Karolinum, 2001. ISBN 80-246-0246-6.

PĚLUCHA, M. *Venkov na prahu 21. století : venkov a jeho rozvoj na přelomu milénia, územní dopady znalostní ekonomiky na venkov, souvislosti vztahů měst a venkova v globalizované ekonomice*. Praha: Alfa Nakladatelství, 2012. ISBN 978-80-87197-49-3.

VANĚK, R. – BRUNDTLAND, G H. – KORČÁK, P. *Naše společná budoucnost : světová komise pro životní prostředí a rozvoj*. Praha: Ministerstvo životního prostředí České republiky, 1991. ISBN 80-85368-07-2.

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

Mgr. Jan Brabec, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 25. 11. 2022

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 29. 11. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 13. 03. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Udržitelný rozvoj venkova. Případová studie Květnice." jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 13. 3. 2023

Jan Kobera

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval mému vedoucímu bakalářské práce Mgr. Janu Brabcovi, Ph.D. za odborné konzultace a rady k mé práci. Také bych chtěl poděkovat rodině za veškerou podporu při studiu.

Udržitelný rozvoj venkova. Případová studie Květnice.

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá udržitelným rozvojem venkova. Rešeršní část charakterizuje formování udržitelného rozvoje, dílčí pilíře udržitelnosti a kontrast mezi ekonomickým růstem a devastací životního prostředí. Dále popisuje strategie pro Českou republiku v oblasti udržitelného rozvoje, indikátory udržitelného rozvoje a hlavní znaky venkova.

Vlastní práce je tvořena případovou studií v obci Květnice. Zkoumaná obec Květnice se nachází v těsné blízkosti Prahy v okrese Praha-východ. V práci je charakterizována její historie, organizační struktura a hospodaření obce v minulých letech až po současnost. Udržitelný rozvoj v obci je posouzen pomocí tří pilířů udržitelnosti: sociálním, enviromentálním a ekonomickým. Dále je v obci proveden kvantitativní výzkum prostřednictvím dotazníku, který zkoumá spokojenost obyvatel s rozvojem obce. Pomocí získaných informací bylo zhodnoceno, zda obec naplňuje principy udržitelného rozvoje.

Klíčová slova: Udržitelný rozvoj, venkov, pilíře udržitelnosti, strategie, životní prostředí, Květnice, indikátory, hospodaření obce, případová studie, udržitelnost.

Sustainable countryside. Case study Květnice.

Abstract

The bachelor thesis deals with sustainable rural development. The review section characterizes the formation of sustainable development, the sub-pillars of sustainability and the contrast between economic growth and environmental devastation. It also describes strategies for the Czech Republic in the field of sustainable development, indicators of sustainable development and the main features of rural development.

The thesis itself consists of a case study in the village of Květnice. The studied village Květnice is located in close proximity to Prague in the Prague-East district. The thesis characterizes its history, organizational structure and management of the village in the past years up to the present. Sustainable development in the municipality is assessed using three pillars of sustainability: social, environmental and economic. In addition, a quantitative research is conducted in the municipality through a questionnaire that examines the satisfaction of the inhabitants with the development of the municipality. Using the information gathered, it was assessed whether the municipality fulfils the principles of sustainable development.

Keywords: Sustainable development, rural, sustainability pillars, strategy, environment, Květnice, indicators, municipal management, case study, sustainability.

Obsah

1 Úvod	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	13
3.1 Udržitelný rozvoj	13
3.1.1 Naše společná budoucnost.....	13
3.1.2 Pilíře udržitelnosti.....	14
3.1.3 Ekonomický pilíř	14
3.1.4 Sociální pilíř.....	15
3.1.5 Enviromentální pilíř.....	16
3.2 Ekonomický růst z pohledu životního prostředí	16
3.2.1 Přímé následky na ekologii.....	17
3.3 Indikátory udržitelného rozvoje	17
3.3.1 Indikátory a měření udržitelnosti.....	18
3.3.2 Formální rámec indikátorů.....	19
3.4 Strategický rámec pro Českou republiku	19
3.4.1 Česká republika 2010.....	20
3.4.2 Česká republika 2030.....	20
3.5 Venkov	22
3.5.1 Venkovský prostor	22
3.5.2 Funkce venkova	23
3.5.3 Venkovská obec	23
3.5.4 Ekonomické znaky venkova	23
3.5.5 Sociální znaky venkova	24
3.5.6 Řízení obce	24
4 Vlastní práce	26
4.1 Představení obce Květnice	26
4.1.1 Symboly obce	26
4.1.2 Historie obce	27
4.1.3 Vedení obce	28
4.2 Hospodaření obce Květnice	28
4.2.1 Příjmy obce Květnice.....	30
4.2.2 Výdaje obce Květnice.....	33
4.3 Naplňování udržitelného rozvoje v obci Květnice.....	34
4.3.1 Sociální pilíř.....	34

4.3.2	Enviromentální pilíř	39
4.3.3	Ekonomický pilíř.....	39
4.4	Dotazníkové šetření	41
4.4.1	Vyhodnocení dotazníkového šetření	41
5	Zhodnocení výsledků.....	52
6	Závěr.....	55
7	Seznam použitých zdrojů.....	56
8	Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk	58
8.1	Seznam obrázků	58
8.2	Seznam tabulek.....	58
8.3	Seznam grafů.....	58
Přílohy	60

1 Úvod

Udržitelný rozvoj je v dnešní době často skloňovaným termínem. Současná podstata vývoje zaměřená na ekonomický růst nezvratně poznamenává naši planetu. Jsou bezmezně čerpány přírodní zdroje, které jsou často konečné. Tento směr by se dal označit za rozvoj na „dluh“, který bude předán budoucím generacím. (Moldan, 2016)

Tato práce se zabývá udržitelným rozvojem a klade si za cíl stanovit, zda obec Květnice, která se v poslední době potýká s prudkým demografickým vývojem, naplňuje principy udržitelného rozvoje.

Práce je rozdělena do dvou částí. První, teoretická část, charakterizuje význam udržitelného rozvoje, popisuje jeho vývoj a klíčové pilíře udržitelného rozvoje. Dále popisuje ekonomický růst z pohledu životního prostředí, indikátory udržitelného rozvoje, strategie pro Českou republiku v oblasti udržitelnosti a definuje venkov.

Druhá, praktická část, je věnována samotné obci. Obec je představena, je popsána její historie, organizační struktura a hospodaření. Udržitelnost v obci je posouzena na základě rozboru pilířů udržitelnosti. Spokojenost obyvatel s rozvojem obce a kvalitou života v obci je zkoumána pomocí kvantitativní metody, dotazníku. Na základě výsledků je posouzeno, zda obec naplňuje principy udržitelného rozvoje.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem bakalářské práce je zhodnotit, zda obec Květnice naplňuje principy udržitelného rozvoje. Dílčím cílem práce je porovnat naplňování pilířů udržitelného rozvoje v obci a provést dotazníkové šetření, které poskytne další informace pro zhodnocení udržitelnosti v obci.

2.2 Metodika

Teoretická část charakterizuje pojem a vývoj udržitelného rozvoje, popisuje jeho pilíře a rozpor mezi udržitelným rozvojem a nekontrolovatelným ekonomickým růstem. Dále jsou popsány indikátory udržitelného rozvoje, strategie udržitelného rozvoje pro Českou republiku a je definován venkov. Pro její vypracování byla použita odborná literatura a internetové zdroje, tyto zdroje jsou řádně uvedené v 7. kapitole Seznam použitých zdrojů. Praktická část byla vypracována formou případové studie. V této části byly rovněž využity internetové zdroje a odborná literatura. Zda obec naplňuje principy udržitelného rozvoje, bylo posouzeno na základě rozboru pilířů udržitelnosti v obci a pomocí kvantitativního výzkumu, dotazníku. Při tvorbě grafů byly využity metody statistického zpracování dat.

3 Teoretická východiska

3.1 Udržitelný rozvoj

Udržitelný rozvoj je směr, který usiluje o regulaci negativních projevů, které nastaly při současném vývoji lidské společnosti. Dosavadní vývoj zaměřený především na ekonomickou expanzi se nevratně zrcadlí na naší planetě. Naše přírodní zdroje jsou povětšinou konečné a jejich neúměrné čerpání poškozují naši planetu a omezuje její rozmanitost budoucím generacím. (Ministerstvo životního prostředí, 2022)

Definice udržitelného rozvoje je ukotvena v zákoně o životním prostředí České republiky. Definice zní takto: „*Trvale udržitelný rozvoj společnosti je takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachová možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystému.*“ (§ 6 Zákon č. 17/1992 Sb.)

Moldan (2016) upozorňuje na skutečnost, že dříve se v češtině užíval termín „trvale udržitelný rozvoj“, anglicky *sustainable development*, tento termín se vyskytuje i v dříve zmíněném zákoně o životním prostředí. Avšak postupem času se příslovce „trvale“ přestal využívat kvůli jeho nadbytečnosti. Ve významu jsou oba termíny stejné. (Moldan, 2016, str. 329)

3.1.1 Naše společná budoucnost

O řešení sporu mezi devastací našich přírodních zdrojů a zachování hospodářského růstu se zasadila také Organizace spojených národů. OSN v roce 1983 vytvořila komisi pro životní prostředí. Úkolem této komise bylo nalézt východisko mezi ochranou naší přírody a hospodářským rozvojem. (Moldan, 2016, str. 330)

Tuto komisi vedla norská ministerská předsedkyně Gro Harlem Brundtlandová. Výsledná zpráva, která nese název „Naše společná budoucnost“ přinesla jasné poselství: „*Ekonomický rozvoj se v žádném případě nemusí a ani nesmí zastavit, naděje je naopak v jeho urychlení. Je však třeba zásadně změnit jeho podobou, rozvoj se musí stát trvale udržitelným. Udržitelný rozvoj je takový rozvoj, který zajistí naplnění potřeb současné generace, aniž by byla ohrožena možnost naplnění potřeb generací příštích.*“ (Moldan, 2016, str. 330)

Z tohoto plynou předpoklady, kterými by se měla hospodářská politika řídit: změna kvality růstu hospodářské ekonomiky, zajistit stálost a dále obohacovat naše přírodní zdroje,

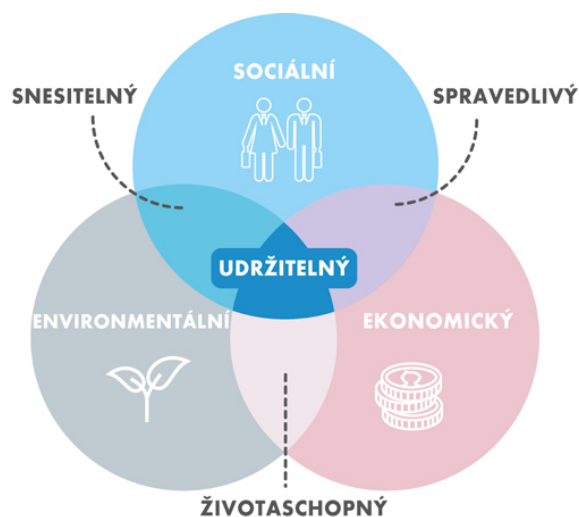
sjednocovat ekonomická a ekologická hlediska při rozhodování, a v neposlední řadě reformovat a povýšit mezinárodní spolupráci. (Moldan, 2016, str. 330)

Ovšem základní definice, která byla sestavena světovou komisí, má i své nedostatky, podle Moldana (2016) se nedá s jasností určit jakou velikost a vlastně i podobu lidské potřeby mají, a stejně tak nelze určit budoucí potřeby příštích generací. Definice ovšem poukazuje na dvě důležité skutečnosti: v první řadě etický rozměr, v definici je myšleno na budoucí generace, na generace, které budou nuceni hospodařit se statky, které tu dnes zanecháme. Za druhé poukazuje na dlouhodobou časovou perspektivu, při které nejsou nastaveny žádné omezení do budoucna. A proto je tato definice stále přijímána jako důležité východisko. (Moldan, 2016 str. 330)

3.1.2 Pilíře udržitelnosti

Ekonomický, environmentální a sociální pilíř, to jsou pilíře, na kterých je udržitelný rozvoj postaven. Tyto pilíře byly postupně nadefinovány na summitu v Kodani v roce 1995. Má-li být směr udržitelného rozvoje úspěšný, musí být, podle Moldana (2016), tyto pilíře v rovnováze. (Moldan, 2016, s. 30) Viz obrázek č. 1

Obrázek 1 Pilíře udržitelného rozvoje

(Magazín českého statistického úřadu, 2022)

3.1.3 Ekonomický pilíř

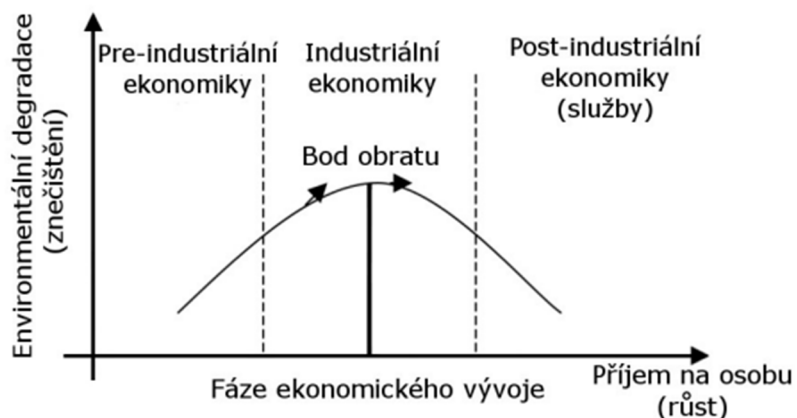
Tento pilíř se zabývá otázkou, jak zlepšit náš ekonomický blahobyt za předpokladu, že nebudeme dále znehodnocovat blahobyt environmentální. Růst ekonomiky je závislý na

našich přírodních zdrojích, a proto by tento růst neměl být na dluh, a naopak by měl respektovat limity přírody. (Týden udržitelnosti, 2022)

Pro zajištění takového pokroku je třeba klást důraz na rozvoj v oblastech vědy, organizace a produktivity práce, zvyšování kvality a technologických inovací. Modernizace v těchto oblastech by měla zapříčinit růst ekonomiky s nižším opotřebením přírodních zdrojů. (Moldan, 2001, s. 36)

Důkazem toho by mohla být i Kuznětsova enviromentální křivka, která znázorňuje ekonomický růst a zátěž na životní prostředí. Na grafu č. 1 je možné vidět, že v určitém momentu ekonomického vývoje dojde ke zvratu a do popředí se místo těžkého průmyslu dostávají především služby, které jsou mnohem šetrnější k životnímu prostředí. (Ač, 2013)

Graf 1 Kuznětsova enviromentální křivka

(Ač, 2013)

Výkonnost ekonomiky je často zachycována ekonomickými ukazateli. Například nejčastěji používaný makroekonomický ukazatel, hrubý domácí produkt, který kalkuluje v peněžním vyjádření s celkovou hodnotou všech nově vytvořených statků a služeb na daném území za určité období. Toto vyjádření už nezapočítává možné zhoršení kvality života nebo životního prostředí. (Mezřický, 2005, s. 78)

3.1.4 Sociální pilíř

V současnosti mnoho lidí zažívá materiální růst, oproti tomu ale neroste v lidech pocit pohody a štěstí. Lidé nedůvěřují politice, mezi různými skupinami roste nevraživost, někteří jsou sužováni pocitem samoty. To způsobuje společenskou nestabilitu, která může zapříčinit nepokoje, agresivitu, či nepřijímání názoru ostatních lidí. (Týden udržitelnosti, 2022)

Sociální pilíř se snaží dosáhnout společnosti, která je stabilní a spravedlivá. Vzdělaná společnost, která se zodpovědně zajímá o své okolí, angažuje se v politice, respektuje názory druhých a jejich odlišnosti. (Týden udržitelnosti, 2022)

Sociální pilíř lze také posoudit pomocí rozvojového programu OSN, který sleduje tři dílčí indikátory se stejnou vahou. Index HDI (Human development index – Index lidského rozvoje) sleduje průměrně očekávanou délku života při narození, přístup ke vzdělání (uvažuje podíl gramotných v dospělé populaci a průměrnou délku školního vzdělávání) a hrubý národní produkt na hlavu. (Roser, 2019)

3.1.5 Enviromentální pilíř

Příroda, kterou zaštiťuje tento pilíř, poskytuje nám, ale i dalším ekosystémům, přirozené prostředí, na kterém jsem fyzicky, ale i psychicky závislí. Neudržitelným čerpáním přírodních zdrojů – dřeva, vody, znečišťování ovzduší a půdy. Můžeme dojít k tomu, že se razantně změní podmínky pro život na Zemi, tak jak jsme na něj zvyklí. (Týden udržitelnosti, 2022)

Podle Moldana (2001 s. 36) jsou tu tři podstatné podmínky pro trvalou udržitelnost:

- Rychlost regenerace přírodních zdrojů musí přesahovat intenzitu jejich čerpání.
- Čerpání neobnovitelných zdrojů nesmí být intenzivnější než vývoj jejich udržitelných náhrad.
- Znečišťování životního prostředí nesmí být větší než jeho přirozené obnovování.

(Moldan, 2001, s. 36)

3.2 Ekonomický růst z pohledu životního prostředí

Dle Kellera (2005) se ekonomové řídí názorem, který tvrdí, že se příroda dokáže sama obnovovat. To ve výsledku znamená, že veškerá ekonomická aktivita vůči životnímu prostředí je zanedbatelná. Stejný přístup ekonomové vyznávají i k neobnovitelným zdrojům, které se ovšem obnovit nedokážou vůbec. (Keller, 2005 s. 18)

Keller (2005) nabízí zbrzdění, podle kterého by se do cen neobnovitelných zdrojů měly započítávat, kromě nákladů na těžbu, i ztráty, které vyplynou budoucím generacím z toho, že spotřebované zdroje znečistí životní prostředí. Tento přístup, dle Kellera, způsobí zodpovědnější hospodaření se zbylými zdroji. Tato problematická situace na trhu se promítne následovně. Stále ubývající neobnovitelné zdroje jednoduše vyvolají pokles nabídky při stále, či stále se navyšující poptávce. To vyvolá zvýšení ceny, zvýšení ceny

vytvoří tlak na tvorbu alternativních zdrojů. Dále Keller zmiňuje, že trh není v tomto ohledu schopný korigovat kvantum produkce a vždy dá přednost tomu, kdo zaplatí více. (Keller, 2005 s. 18)

Řešení tohoto rozporu mezi životním prostředím a růstem ekonomiky vidí Keller (2005) v zastavení znečišťování. I když sám autor přiznává, že to v tržní ekonomice, a tak silném konkurenčním prostředí není možné. Trh znečišťování zesiluje, ale omezení sám vytvořit nedokáže. Inovace a posílení své pozice v konkurenčním prostředí je nenahraditelné pro tržní chování, avšak tyto inovace se týkají hlavně chemického průmyslu. Keller upozorňuje, že v roce 1990 trh vyprodukoval 816 nových chemických sloučenin, které často neprospívají životnímu prostředí. (Keller, 2005, s. 18)

3.2.1 Přímé následky na ekologii

Nejzávažnější enviromentální problémy v oblasti neobnovitelných zdrojů způsobuje nekontrolovaný ekonomický růst. Hlavní indikátor, zde Keller (2005) uvádí globální oteplování planety Země. To může způsobovat vypouštění velkého množství oxidu uhličitého do atmosféry, tento plyn vzniká při spalování často využívaných energetických zdrojů jako například zemní plyn, nafta či uhlí. Každý rok se takto do atmosféry dostane až šest tun oxidu uhličitého. (Keller, 2005, s. 20)

Jako další závažný problém Keller (2005) uvádí redukci ozonové vrstvy. Za to pravděpodobně mohou nově rozvíjené chemikálie a freony, které se vyrábějí za účelem zvýšení ekonomického blaha. Dále Keller (2005) tvrdí, že rychlým tempem ubývají tropické deštné pralesy. To má za následek globální oteplování. Odlesňování je také uváděno jako hlavní příčina skleníkového efektu. (Keller, 2005, s. 20)

Keller (2005) tvrdí, že ekonomové, kteří podporují tento ekonomický růst navzdory životnímu prostředí, se chovají, jako by tyto problémy neexistovaly. Autor jako jediné řešení pro ekologickou ekonomiku uvádí přičítat k cenám výrobků hodnotu devastace přírody při výrobě. (Keller, 2005, s. 20)

3.3 Indikátory udržitelného rozvoje

Pro plánování udržitelného rozvoje je nutné využít relevantní analýzy tří pilířů, zjistit, jaký mají tyto pilíře mezi sebou vztah, a jak se ovlivňují. Mezřický (2005) z toho vyvozuje, že pro plánování udržitelného rozvoje je žádoucí využívat indikátory udržitelného rozvoje.

Indikátory udržitelného rozvoje, jsou ukazatele, které nám mohou při pravidelném sledování a vyhodnocování dat zobrazit, zda se společnost od udržitelnosti vzdaluje či přibližuje. (Mezřický, 2005, s 78)

3.3.1 Indikátory a měření udržitelnosti

Problém nastává při formulaci strategií udržitelného rozvoje, strategie nám odpovídají na základní otázky udržitelného rozvoje. Co je cílem? Jak cíle dosáhnout? Indikátory měří a vyhodnocují jednotlivé složky udržitelnosti, například: nosnou kapacitu přírody, kvalitu života, dopad lidské činnosti na životní prostředí. Ovšem měřit tyto složky je velice obtížné a často se dostávají do rozporu. To vytváří nejasnosti v základních otázkách, které zpětně ztěžují formulaci strategie. (Mezřický, 2005, s. 79)

Základní příčiny obtížného měření dle Mezřického (2005):

- Nejasný vztah mezi ekonomickým, environmentálním a sociálním pilířem.
V zásadě platí, že by tyto pilíře měly být v rovnováze, avšak v praxi se mnohdy ocitají v rozporu (výstavba dálnice oproti ochraně přírody). Na hlavních indikátorech environmentálního pilíře panuje shoda, cíle ekonomického a sociálního pilíře jsou často nejasné. Odborníci se neshodnou, jaká míra růstu ekonomiky, nezaměstnanosti nebo jaká míra konkurenceschopnosti je udržitelná. (Mezřický, 2005, s. 79)
- Nedostatečná data o některých parametrech udržitelnosti.
Stále nemáme dostatek znalostí, jaký vliv mají lidské aktivity na komplexní přírodní systémy. Absence těchto důležitých dat, může zavinit vytváření nerelevantních indikátorů. Dalším příkořím je, že nelze jednoduše převádět důležité hodnoty udržitelného rozvoje do měřitelných údajů. Mezřický (2005) uvádí pro příklad kvalitu života či fungování institucí a veřejné správy. (Mezřický, 2005, s. 79)
- Přebytek jednotlivých, specializovaných dat a informací
S předchozím bodem se tento nenachází v konfliktu. Zde se jedná o rozpor, kde se na jedné straně nachází přebytek nejrůznější expertíz a studií, které jsou dostatečně srozumitelné jen pro úzký okruh specialistů. Na straně druhé ale stojí požadavek na teoreticky dobře zvládnuté plánování a rozhodování udržitelného rozvoje. Jelikož podle Mezřického (2005),

úspěšná strategie udržitelného rozvoje stojí na každém občanovi. Příkladem může být změna spotřebních vzorců domácností. (Mezřický, 2005, s. 79)

3.3.2 Formální rámec indikátorů

Mezřický (2005) tvrdí, že indikátory i přes uvedené překážky stále představují velmi dynamicky se rozvíjející oblast udržitelného rozvoje. Za posledních dvacet let prošly indikátory změnami a vývojem. Dříve byly indikátory úzce sektorové, příkladem Mezřický (2005) uvádí makroekonomické, lesnické či energetické indikátory. Dnes se využívají indikátory, které dávají do souvislosti jevy napříč různými sektory, například produkci primární energie a kvalitu ovzduší, intenzitu dopravy a hluk. Jsou to takzvané indikátorové rámce, nejznámějším rámcem pro indikátory z oblasti udržitelného rozvoje a životního prostředí je schéma, které prosazuje Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, schéma je nazvané vliv-stav-odezva (pressure-state-response). Zmíněný model tedy nehodnotí stav jednotlivých položek životního prostředí jako je například půda, voda, ovzduší či odpady izolovaně, ale souhrnně zaznamenává, jaký je vztah mezi příčinami a následky problému životního prostředí, což jde převést i do problematiky udržitelného rozvoje. Vlivem se rozumí lidská činnost, která ovlivňuje životní prostředí, to například znamená: doprava, průmyslová činnost nebo získávání energie. Stav zaznamenává konkrétní složky životního prostředí a odezva informuje o odpovědi lidské společnosti na zmíněné vlivy, pro příklad Mezřický (2005) uvádí kvalitu lidského zdraví či podmínky pro život. (Mezřický 2005, s. 80)

Mezřický (2005) dále zmiňuje indikátorový rámec, který je prosazovaný Evropskou unií, jedná se o určitou modifikaci a rozšíření rámce vliv-stav-odezva. Takto modifikovaný rámec přesněji hodnotí hnací sílu (driving force), vliv (pressure), stav (state), dopad (impact) a odezvu (response). Tento rámec napomáhá k identifikaci a hledání příčin neudržitelného rozvoje. Rámec může odhalit jeho projevy a napomoci k řešení problému a posunu společnosti k udržitelnosti. (Mezřický, 2005, s. 80)

3.4 Strategický rámec pro Českou republiku

Česká republika se zavázala k plnění strategie udržitelného rozvoje po svém příchodu do Evropské unie roku 2004. První schválená strategie v roce 2010 se nazývala Strategický

rámec udržitelného rozvoje České republiky. Pro další desetiletí následoval Strategický rámec České republiky 2030. (Moldan, 2016, s. 383)

3.4.1 Česká republika 2010

V tomto rámci se nachází pět prioritních os, v každé ose byly určeny indikátory, díky kterým je možno sledovat naplňování strategického rámce 2010 (Moldan, 2016, s. 383).

- Společnost, zdraví a člověk: např. Výhled na dožití a výhled na dožití ve zdraví, zadluženost domácností, index stáří a závislostí (Moldan, 2016, s. 383).
- Ekonomika a inovace: např. HDP na osobu, produktivita práce, nakládání s odpady (Moldan, 2016, s. 383).
- Uzemní rozvoj: např. Míra nezaměstnanosti v krajích, saldo odsunu lidí z vesnic, výdaje na kulturu v krajích (Moldan, 2016, s. 383).
- Krajina, ekosystémy a biodiverzita: např. Ekologická stopa, podíl ekologického zemědělství, těžba dřeva (Moldan, 2016, s. 383).
- Stabilní a bezpečná společnost: např. Index vnímání korupce, průměrná délka soudního řízení, účast ve volbách (Moldan, 2016, s. 383).

Vyhodnocené indikátory se stanou základem Situačních zpráv. Situační zprávy, které by měly být zpracovány každé dva roky, zobrazují stav a trendy udržitelného rozvoje v České republice. (Moldan, 2016, s. 383)

3.4.2 Česká republika 2030

Česká republika 2030, jedná se o dokument, který důkladně popisuje směr České republiky na následující desetiletí v oblasti udržitelného rozvoje. Při naplnění dílčích cílů by se měla zvýšit kvalita života ve všech regionech. Naplnění cílů měří rámce indikátorů, přičemž cílů je celkem šest. (Ministerstvo životního prostředí, 2022)

Šest oblastí strategického rámce ČR 2030:

Lidé a společnost: V České republice nejde opomenout všestranný systém sociální podpory, nízkou příjmovou nerovnost, bezplatné veřejné školství či kvalitní a pro všechny dostupnou zdravotní péči. Ovšem v naší společnosti se vyskytují i úskalí, u kterých by se mělo dosáhnout zlepšení při naplnění toho cíle. Jedná se o rostoucí podíl dlouhodobě

nezaměstnaných, ohrožení chudobou u některých skupin, genderové nerovnosti, rozdílné rodinné zázemí studentů, které determinuje výsledky ve vzdělávání. (Svoboda, 2017)

Do roku 2030 by mělo přijít zmírnění těchto nežádoucích jevů za pomoci investic do prevence a zdravotní gramotnosti, poskytnout pomoc na trhu práce málo zastoupeným skupinám a také podpořit lidi, kteří budou přenášet tyto myšlenky dále. (Svoboda, 2017)

Hospodářský model: Tato oblast si klade za cíl inovace ve výrobě a upozorňuje na vyčerpání přílivu investic ze zahraničí. Ekonomika by měla tedy hledat nové zdroje pro investice a ty by mohla najít v našich malých, středních, ale i velkých firmách. Inovovat v oblasti výroby za účelem snížení spotřeby energie a zdrojů. To sníží závislost ekonomického růstu na spotřebě dalších zdrojů a energie. (Svoboda, 2017)

S tím souvisí, že hospodářský růst v 21. století by měl být založen na specializovaných oborech robotizace a digitalizace. (Svoboda, 2017)

Odolné ekosystémy: Pěstování několika vybraných plodin, masivní používání umělých hnojiv a pesticidů. Zjednodušování krajinného rázu formou likvidace mezí, alejí a remízek pro lepší obdělávání pozemků. Takovou změnou prošla naše krajina v druhé polovině minulého století. Tato změna měla za následek zrychlený odtok vody, zhoršení kvality vody, ale i půdy. Krajina se stává fádňí a těžko prostupná. (Ministerstvo životního prostředí, 2022)

Obce a regiony: Klíčová znamení pro udržitelné obce, v roce 2030, by měly být dostupné veřejné služby jako je doprava, zdravotní péče a vzdělání. Další bodem je zastavení rozšiřování měst na úkor přírody, a naopak přidávání zeleně do zastavěných oblastí. (Ministerstvo životního prostředí, 2022)

Globální rozvoj: Česká republika ve vztahu k zahraničí by měla aktivně vystupovat za principy udržitelného rozvoje v Evropské unii a ve světě. Komunikovat a spolupracovat na Agendě 2030 a cílů OSN o udržitelném rozvoji. (Ministerstvo životního prostředí, 2022)

Dobré vládnutí: Cíle udržitelného rozvoje nevyplníme napsáním na papír, důležité je mít schopnou vládu, která bude prosazovat cíle na politické úrovni. (Ministerstvo životního prostředí, 2022)

Představa České republiky v roce 2030 je stát, kde se občané aktivně podílejí na rozhodování o veřejných věcech. Stát reaguje pružně a vytváří občanům příznivé podmínky pro život. (Ministerstvo životního prostředí, 2022)

3.5 Venkov

Majerová (2009) upozorňuje, že definice venkova není přesně daná, můžeme najít hned několik odborných definic a každá se může trochu lišit. Majerová (2009) zmiňuje obecně používanou definici venkova, která zní: Venkov bývá popisován jako řídko obydlený prostor, ve kterém má důležité postavení zemědělství. Obecně můžeme venkov rozlišit ze tří hledisek, z urbanistického hlediska je venkov typický jiným druhem zástavby, z demografického hlediska lze venkov rozlišit nižším počtem obyvatel a hustotou osídlení oproti městu a ze sociologického hlediska můžeme například pozorovat odlišný styl života. (Majerová, 2009, s. 15)

Další odbornou definici lze najít ve Velkém sociologickém slovníku, a zní takto: „*Venkov je obydlený prostor mimo městské lokality tradičně charakterizovaný orientací na zemědělství a menší hustotou obyvatel, ale i jiným způsobem života, většinou propojeným s přírodou, a také s jinou sociální strukturou ve srovnání s městem.*“ (Petrusek, 1996)

V neposlední řadě Majerová (2009) zmiňuje, že venkov jde vnímat subjektivně. Jednoduše můžeme říct, že venkov je neměstský prostor, který je otevřený, a ne stísněný jako ten městský. Venkov bývá, dle Majerové (2009), mylně označován, zejména lidmi z měst, jen jako volný prostor výhradně určený k zemědělství. Zemědělství je jistě jedna z nejdůležitějších funkcí venkova, avšak zdaleka ne jediná. Další funkcí může být cestovní ruch, lidé hledají na venkově odpočinek. (Majerová, 2009, s. 16)

3.5.1 Venkovský prostor

Vedle pojmu venkov se můžeme setkat i s pojmem venkovský prostor, venkovský prostor je podle Majerové (2009) prostor, který se nachází v blízkosti venkovského osídlení, to mohou být zemědělské půdy, vodní plochy, lesy, polní cesty a tak dále. (Majerová, 2009, s. 16)

3.5.2 Funkce venkova

Zemědělství a místo pro život, tak Majerová (2009) popisuje hlavní funkce venkova. Dále zmiňuje, že dneškem je zemědělství více krajinotvorné než produkční a také na venkově začíná být kladen velký důraz na udržitelnost a životní prostředí. (Majerová, 2009, s. 18)

Další členění funkcí venkova dle Majerové (2009, s. 20):

- Venkov oproti městu: ukazatelem bývá hustota zalidnění či počet obyvatel.
- Venkovský prostor: výhodou venkova je jeho otevřený prostor jako například lesy a louky.
- Zemědělství: zemědělství na venkovně má neopomenutelnou roli, avšak dnes převládá funkce krajinotvorby.
- Život na vesnici: typickými znaky života na vesnici jsou lokální komunity lidí a tradice. Ovšem v současnosti se tento obraz vytrácí.
- Relaxace a odpočinek: venkov zaznamenal příliv turistiky zejména ve dvacátém století, kdy lidé z měst přijíždějí na venkov za účelem odpočinku. Může za to především rozvoj chalupaření a agroturistiky.

(Majerová, 2009, s. 20)

3.5.3 Venkovská obec

Venkovská obec je termín, pod který jde zahrnout také venkovské sídlo nebo obyčejně vesnice, definovat je to možné jako sídlištní jednotku ve venkovském prostoru. Ve smyslu zákona, přesněji zákona o obcích, v České republice všechny tyto pojmy spadají pod obec, nerozhoduje velikost ani počet obyvatel. (Majerová, 2009, s. 16-17) Obcí je tedy vesnice, ale i město. § 1 zákona 128/2000 Sb. o obcích: „*Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí územní obce.*“ (Majerová, 2009, s. 16-17)

3.5.4 Ekonomické znaky venkova

Hlavním úkolem venkova v minulosti bylo obstarání prvovýroby. Významnými změnami prošlo zemědělství v dobách socialismu, kdy došlo ke kolektivizaci zemědělství. Komunisté si tím slibovali větší efektivitu a odstranění největších ekonomických rozdílů mezi městem a venkovem. I když efektivita nebyla tak špatná jako v ostatních zemích východního bloku, tak

kolektivizace měla své následky. Zejména zrušení rodinných podniků a tím pádem i tradiční, osobní vztah k půdě. Po sametové revoluci došlo k restitucím, kdy komunisty kolektivizovaný majetek byl zpětně navrácen právoplatným majitelům, avšak ti často neměli prostředky (finance, věk, čas) na tradici svých předků navázat. (Majerová, 2009, s 21)

V průběhu posledních dvaceti let se venkov výrazně změnil. Zemědělství už nemá hlavní úlohu, i když stále zůstává hlavním znakem. Dneškem je v zemědělství zaměstnáno méně než 4 % aktivního obyvatelstva a k tomu více než 80 % lidí žijící na venkově vyhledává pracovní příležitost jinde než ve své obci. Samozřejmostí je dnes podnikání v zemědělské oblasti. (Majerová, 2009, s. 21)

3.5.5 Sociální znaky venkova

Dle Majerové (2009) se lidé žijící na venkově vyznačují specifickými znaky oproti lidem, kteří žijí ve městě. Zejména jde o tyto znaky:

- Vztah k tradici
- Nízká sociální odlišnost
- Slabší sociální mobilita
- Menší zájem o sociální změny
- Vyšší sociální závislost
- Nižší různorodost pracovních pozic

(Majerová, 2009, s. 20).

3.5.6 Řízení obce

Pro správný směr obce je důležitá funkce místní veřejné správy, ta se stará o veřejné záležitosti obce. Tato veřejná správa se skládá ze starosty a dalších zastupitelů, kterých může být až patnáct, ti jsou voleni v komunálních volbách. (Majerová, 2009 s. 53) Komunální volby do zastupitelstva se naposledy konaly na podzim 2022.

Správa obecních záležitostí dokáže být velice náročná i v menších obcích, to si vyžaduje vysoké časové vytížení starosty a odpovědné práce zastupitelstva. S časovou náročností bývá potíže v menších obcích, kdy starosta bývá tak zvaně neuvolněný, to znamená, že starosta není uvolněn ze svého zaměstnání pro výkon volené funkce. Jestli je starosta uvolněný či nikoliv jde odhadnout podle počtu obyvatel dané obce. V obcích do 500 obyvatel bývá starosta ve většině případů neuvolněn, v obcích do 1000 obyvatel se stále vyskytují

neuvolnění starostové a v obcích nad 1000 obyvatel jsou starostové povětšinou uvolnění a pracují tak na pozici starosti na plný pracovní úvazek. (Majerová, 2009, s. 53)

O rozhodování v obci o veřejných věcech se dělí starosta, zastupitelstvo a někdy i obecní rada. V určitých případech tyto orgány veřejné správy nejsou dostatečně kompetentní, jedná se především o přerozdělování financí, o které se stará kraj či ministerstva. Tyto finance tvoří základ pro rozvoj obce ve všech oblastech, od dopravy po stavbu nové infrastruktury. (Majerová, 2009, s. 53)

Velice účinný nástroj pro rozvoj obcí je spolupráce obcí v tak zvaném svazku obcí. Spolupráce obcí může přivést do obcí nové prostředky v rámci dotací či grantů, ty jsou často vázány na minimální velikost projektu a tato podmínka lze překonat zmíněnou spoluprací mezi obcemi. Pro dotace evropského charakteru, je v obci důležitá místní akční skupina, jejíž účast je často podmíněna pro udělení dotace. (Majerová, 2009, s. 54)

4 Vlastní práce

4.1 Představení obce Květnice

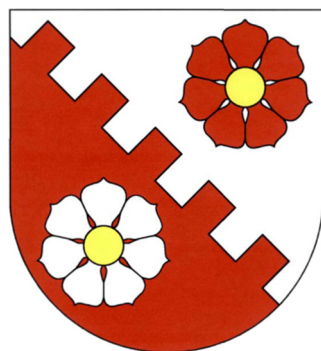
Obec Květnice leží ve Středočeském kraji v okrese Praha-Východ. Rozloha obce je 2,83 km², přičemž obec se nachází těsně za hranicí Prahy. Vzdušnou čarou do centra Prahy je to vzdálenost o výměře 18 km, dále západně od Květnice se nachází Koloděje, přibližně 2,5 kilometru, a stejnou vzdálenost severozápadně se nachází Úvaly.

V současnosti Květnice čítá 1799 obyvatel (údaj k roku 1. 1. 2023), kteří žijí v nadmořské výšce 274 m. n. m. Obec spadá pod úřad s rozšířenou působností v Brandýsu nad Labem-Stará Boleslav. Pověřeným úřadem pro Květnici je úřad v Úvalech.

4.1.1 Symboly obce

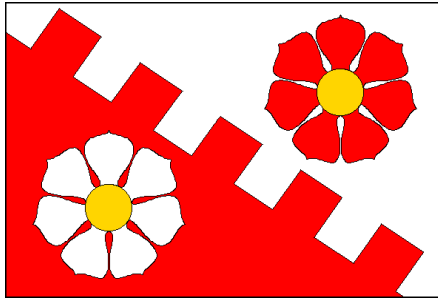
- Obecní znak: Stříbrno-červený štít rozdělený cimbuřovým řezem. Na každé straně se nachází sedmilistý květ odlišné barvy, červené a bílé, středy květin jsou shodně zlaté, viz obrázek č. 2.
- Obecní vlajka: Vlajka obce je vyobrazena stejně jako obecní znak. Vlajka je cimbuřím rozdělena na dvě části, kde každé části dominuje květ, viz obrázek č. 3.

Obrázek 2 Obecní znak Květnice

(Zdroj: <https://www.kvetnice.eu/>)

Obrázek 3 Vlajka Květnice

(Zdroj: <https://www.kvetnice.eu/>)

Na obecním znaku i vlajce se nachází cimbuří, toto cimbuří odkazuje na květnickou tvrz, která v historii obce hrála důležitou roli, pobývali na ní vlastníci Květnice, a to pravděpodobně od 14. století, kdy o této tvrzi jsou první zmínky. Dále na znacích můžeme vidět květinu. Květinu proto, že každá ulice v Květnici nese jméno po jisté květině, například: Kontryhelová, Řeřichová, Koniklecová, Lékořicová (mimo hlavní tahy z okolních obcí).

4.1.2 Historie obce

Vznik jako obce samotné není příliš jasný. První zmínky se nachází v staroměstské soudní knize, kdy roku 1358 Květnice patřila pražskému měšťanskému rodu Olbramoviců.

Milníkem v historii je majitel Květnice Johánek, který jako první začal užívat jméno po vladyckém způsobu jako Johánek z Květnice. Právě on dal patrně, okolo roku 1390, postavit již zmiňovanou květnickou tvrz. Dále se majitelé střídali zpravidla v příbuzenských vztazích. 27. května roku 1425 byla Květnice dobyta husity, to pro Květnici znamenalo další střídání vlastníků. Dále bude následovat výčet vlastníků v 15. století: Strachota z Kralovic, Vaněk Holec z Květnice, Prokop z Hobšovic, Petr Lopata ze Slaného, Janek ze Sibřiny.

Roku 1510 byla Květnice přikoupena ke Škvoreckému panství a tvrz byla opuštěna. V 16. století byla Květnice odkoupena a přidělena ke Křenicím, následně připadla královské komoře, kdy ji odkoupil Jaroslav ze Smiřic a Na Kostelci a Květnici definitivně připojil ke Škvoreckému panství. V 17. století, po třicetileté válce, se v berním katastru z roku 1654, obec uvádí jako pustá.

Květnice patřila ke Škvorci až do roku 1850, poté do roku 1923 patřila do okresu Český Brod jako osada obce Dobročovice. V roce 1960 se Květnice stala samostatnou obcí v okrese Praha-východ. (Zdroj: <https://www.kvetnice.eu/historie>)

4.1.3 Vedení obce

Vedení obce se skládá ze starostky, místostarosty a zastupitelstva.

Starostka obce: Ing. Lenka Houžvičková

Místostarosta obce: Bc. Matěj Král

Zastupitelstvo: 5 členů

(Stav ke dni 27. 12. 2022)

Členové zastupitelstva zastávají posty předsedů v jednotlivých výborech a komisích, jmenovitě se jedná o: finanční výbor, kontrolní výbor, stavební komise, komise pro dotace, sport a kulturu, přestupková komise.

(Zdroj: <https://www.kvetnice.eu/vedeni-obce-vybory-komise>)

4.2 Hospodaření obce Květnice

Kapitola s názvem Hospodaření obce Květnice rozebere schválené rozpočty pro obec v jednotlivých letech. Konkrétně pro roky 2023, 2022, 2021 a 2020. Dále se tato kapitola bude věnovat jednotlivým příjmům a výdajům v konkrétních letech. Tento rozbor schválených rozpočtů obce poskytne informace k závěrečnému zhodnocení obce.

Dle ústavního zákona č. 1/1993 jsou územní celky, tedy obce a kraje, veřejnoprávními korporacemi, které nakládají se svým majetkem a hospodaří podle svého rozpočtu. Tento ústavní zákon pokládá základní princip hospodaření obcí.

Tabulka 1 Rozpočet obce Květnice za roky 2023–2020 v Kč

Údaj	Rok			
	2023	2022	2021	2020
Příjmy + převod z úspor	37 189 100	37 275 929	36 237 905	46 563 900
Daňové příjmy	27 981 000	20 530 000	19 132 505	17 983 000
Nedaňové příjmy	7 264 000	5 144 000	5 345 412	4 938 500
Převod z úspor	1 576 100	11 233 929	1 391 987	23 300 200
Transfery	368 000	368 000	10 368 000	342 200
Výdaje celkem	37 189 100	37 275 929	36 237 905	46 563 900

(Zdroj: www.kvetnice.eu, zpracování vlastní)

Tabulka č. 1 představuje schválené rozpočty obce Květnice v letech 2023–2020. Květnice má vyrovnaný rozpočet jen díky svým úsporám, které průběžně převádí do příjmů. Jinak by v každém z výše uvedených roků byla ve schodku.

V roce 2020 aby obec udržela vyrovnaný rozpočet, vydala ze svých úspor 23 300 200 Kč – toto číslo by znázorňovalo případný schodek. Hlavním důvodem byl výdaj na stavbu mateřské školky v hodnotě 30 milionů korun, dalším výrazným výdajem byl příspěvek na základní školu v sousední obci Úvaly v hodnotě 2 milionů korun, tato ZŠ bude pro obec spádová.

V roce 2021 by byl rozpočet Květnice opět schodkový, obec ale dorovnala schodek ze svých úspor a to 1 391 987 korunami. Největší podíl výdajů na tomto rozpočtu měla velkoplošná oprava silnice v hodnotě 7 milionů korun. Další investice vedly do opravy chodníků a komunikací (1,5 milionu korun), staveb budov a hal mateřské školky (1 milion korun), zakoupení podílu na ZŠ v Úvalech (3 miliony korun), výstavba dětských hřišť (2 miliony korun) a projekt lávky Proutnice za 800 tisíc korun. V tomto roce obec také obdržela dotaci na mateřskou školkou v hodnotě 10 milionů korun.

Rok 2022 byl pro obec také schodkový, tentokrát obec narovnávala rozpočet ze svých rezerv 11 233 929 korunami. Nejdražšími investicemi v tomto roce byly: velkoplošná rekonstrukce a výstavba silnic (7 mil. korun), stavba chodníků (1,15 mil. korun), projekt lávky Proutnice

(3,9 mil. korun), stavidlo a hráz rybníka (1 mil. korun), dětská hřiště a sportoviště (4 mil. korun), revitalizace návsi (3 mil. korun), sportovní hala (1,1 mil. korun), traktor (700 tis. korun), zakoupení podílu na ZŠ v Úvalech (600 tis. korun).

I v roce 2023 bude obec se schváleným rozpočtem hospodařit se schodkem, a to ve výši 1 576 100 korun, Květnice plánuje schodek opět dorovnávat do příjmů ze svých úspor. Nejvýraznějšími investicemi budou: stavba chodníků a komunikací (5,23 mil. korun), studie na ZŠ v Květnici (300 tis. korun), zakoupení podílu na ZŠ v Úvalech (3,1. mil korun), stavba veřejného osvětlení – V Zelených (5,6 mil. korun), nákup pozemku (2 mil. korun).

4.2.1 Příjmy obce Květnice

Primárními složkami hospodaření obce jsou příjmy a výdaje. Stabilní příjmy jsou klíčové pro zabezpečení infrastruktury a s tím spojenou kvalitu života v obci. Představitelé obce Květnice se v poslední době snaží příjmy využít zejména na zkvalitnění komunikací, chodníků, veřejného osvětlení, veřejné dopravy a kulturního vyžití obyvatel.

Příjmy obce můžeme rozdělit na příjmy daňové, nedaňové a transfery (dotace). Z tabulky č. 1 lze vypočítat, že průměrná roční výše příjmu obce, bez čerpání úspor, vypočítaná za roky 2020, 2021, 2022, 2023 je 29 941 154,5 Kč.

Daňové příjmy vytváří pro obec největší část z celkových příjmů, a proto jsou pro obec velmi důležité. Tyto příjmy jsou relativně stabilní a můžou se dělit následovně:

- Daň z příjmu fyzických osob
- Daň z příjmu právnických osob
- Obecní poplatky
- Platby za využívání životního prostředí
- Správní poplatky
- Daň z nemovitostí
- Daň z přidané hodnoty

Tabulka č. 2 představuje daňové příjmy Květnice.

Tabulka 2 Daňové příjmy obce Květnice

Údaj	Rok			
	2023	2022	2021	2020
Daň z příjmu FO	4 700 000	3 530 000	3 399 894	4 490 000
Daň z příjmu PO	6 400 000	4 800 000	3 033 576	3 600 000
Daň z přidané hodnoty	13 500 000	9 500 000	10 160 535	7 700 000
Daň z nemovitých věcí	550 000	600 000	600 000	600 000
Správní poplatky	10 000	13 000	13 000	13 000
Obecní poplatky	296 000	247 000	185 500	140 000
Platby za ŽP	2 525 000	1 840 000	1 740 000	1 440 000
Celkem	27 981 000	20 530 000	19 132 505	17 983 000

(Zdroj: www.kvetnice.eu, zpracování vlastní)

Nedaňové příjmy tvoří druhou část příjmů obce. Získání těchto příjmů je v plné kompetenci obce a jejich výši, na rozdíl od daňových příjmů, může obec ovlivnit.

Druhou skupinu příjmů lze rozdělit následovně:

- Příjmy z vlastní činnosti a pronájmu majetku
- Přijaté sankční platby a vratky transferů
- Příjmy z prodeje dlouhodobého drobného a krátkodobého majetku
- Přijaté splátky půjčených prostředků

(Máče, 2013 str. 551)

Tabulka č. 3 zobrazuje nedaňové příjmy obce Květnice za roky 2020–2023.

Tabulka 3 Nedaňové příjmy Květnice

Údaj	Rok			
	2023	2022	2021	2020
Příjmy z vlastní činnosti a pronájmu majetku	5 385 000	5 137 000	5 120 412	4 933 000
Přijaté sankční platby a vratky transferů	2 000	1 500	1 500	0
Příjmy z prodeje dlouhodobého, drobného a krátkodobého majetku	5 000	5 000	223 000	5 000
Přijaté splátky půjčených prostředků	1 872 000	500	500	500
Celkem	7 264 000	5 144 000	5 345 412	4 938 500

(Zdroj: www.kvetnice.eu, zpracování vlastní)

Poslední složkou obecních příjmů jsou transfery, obce mají často potíže hradit své náklady pouze z veřejných příjmů, které získávají svépomocí. Proto obce podporuje stát formou dotací, dotace mají pomoci s udržení určitého standardu v obci.

Ku příkladu Květnice obdržela v roce 2021 dotaci na výstavbu mateřské školky v hodnotě 10 mil. korun. Mimo to Květnice získává pravidelný transfer ze státního rozpočtu v hodnotě 368 tis. korun. Přesný výpis transferů je vidět v tabulce č. 4

Transfery lze rozdělit na účelové a neúčelové. Účelové transfery jsou nepravidelné a neopakují se, jejich vydání kryje přesný účel. S neúčelovými transfery mohou obce nakládat, jak uznají za vhodné, obce získávají v investicích větší volnost i za cenu neefektivity investice. (Peková, 2011, s. 587)

Tabulka 4 čerpání transferů v obci Květnice

Údaj	Rok			
	2023	2022	2021	2020
Účelové transfery	0	0	10 000 000	0
Neúčelové transfery	368 000	368 000	368 000	342 200
Celkem	368 000	368 000	10 368 000	342 200

(Zdroj: www.kvetnice.eu, zpracování vlastní)

4.2.2 Výdaje obce Květnice

Další složkou obecního rozpočtu jsou výdaje. Správné vynakládání peněžních prostředků je klíčové pro správné fungování obce, její rozvoj a s tím spojenou spokojenost obyvatel, ale i lákání nových potencialních obyvatel do obce.

Obec Květnice za období 2020-2023 naplánovala a realizovala projekty pro zlepšení infrastruktury obce, například šlo o rekonstrukce a stavbu nových silnic a chodníků, obnovu veřejného osvětlení, stavbu mateřské školky, revitalizaci návsi, opravu rybníka a rekonstrukci obecního úřadu. V tabulce č. 5 lze vidět vypsání výdajů za sledovanou periodu.

Tabulka 5 Výdaje obce Květnice

Výdaje	Rok			
	2023	2022	2021	2020
Komunální služby a dopravní infrastruktura	10 450 000	12 355 000	12 842 000	3 426 000
Průmysl	14 336 000	3 844 600	9 004 053	4 081 400
Kultura a zájmová činnost	1 965 000	13 618 729	3 012 166	1 240 000
Vzdělávání	4 753 700	1586700	5 597 600	32 100 000
Zaměstnanci	2 932 000	3 575 000	3 176 686	1 192 500
Požární a kriminální bezpečnost	272 400	134 400	149 400	1 494 000
Daně, poplatky a úvěry	980 000	661 500	956 000	3 030 000
Celkem	35 689 100	35 775 929	34 737 905	46 563 900

(Zdroj: www.kvetnice.cz, zpracování vlastní)

4.3 Naplňování udržitelného rozvoje v obci Květnice

Tato kapitola se bude zabývat naplňováním principů udržitelného rozvoje v Květnici. Rozvoj obce směrem k udržitelnosti nebo od ní bude posuzován na základě naplňování pilířů udržitelného rozvoje v obci – sociálního, ekonomického a ekologického.

4.3.1 Sociální pilíř

V tomto pilíři je klíčová kvalita života obyvatel v obci, ta bude porovnána na základě občanské vybavenosti, volnočasového vyžití a dopravy v obci. Nezbytnou součástí sociálního pilíře je i její společnost, obyvatelé Květnice budou srovnáni s celorepublikovým průměrem pomocí indikátorů udržitelnosti – indexem vzdělanosti a účasti ve volbách.

Data budou získány z Českého statistického úřadu.

Občanská vybavenost

Pohledem občanské vybavenosti nese obec jisté nedostatky. V obci chybí jakékoliv zdravotnické zařízení, nenachází se zde žádný lékař ani lékárna, občané musí tyto služby vyhledávat v sousední obci nebo v Praze. Dále se v obci nenachází žádná prodejna s potravinami, pošta, knihovna nebo domy s pečovatelskou službou.

Základní školu musí obyvatelé vyhledávat taktéž v Praze, Květnice si nechala vypracovat studii na stavbu květnické základní školy, ovšem výsledek byl negativní. Obec by neměla dostatek financí a v současné době by nemohla, dle studie, počítat ani s dotacemi od státu. Základní škola se v současnosti staví v sousedních Úvalech, tato škola by pro Květnici byla tak zvaně spádová. Proto Květnice pravidelně přispívá na stavbu školy a zakupuje podíly na vlastnictví této školy. Obec zveřejnila informaci, že v budoucnu neplánuje zajišťovat školní linku z Květnice do úvalské školy. V Květnici se nachází mateřská škola, která zahájila svůj provoz 1. 9. 2020 a její kapacita je pro 96 dětí.

Aktuálním tématem v obci je i obnova veřejného osvětlení, komunikací a chodníků. Veřejné osvětlení bylo na řadě z míst vybudováno teprve nedávno, dokonce si na osvětlení museli obyvatelé několikrát sami přispívat. Kvalita komunikací se v poslední době zlepšila, ovšem řada chodníků na frekventovaných místech stále chybí.

Volný čas

V Květnici se nachází řada spolků pro společenské aktivity, například myslivecký spolek Bažant, rybářský spolek, fotbalový tým a dobrovolní hasiči. Obec nabízí dětská a workoutová hřiště. V budoucnu se plánuje výstavba sportovního centra Květnice, které by mělo obsahovat sportovní halu, několik venkovních sportovišť a doplňková místa aktivního odpočinku. Tento projekt se aktuálně nachází ve fázi příprav za účelem získání stavebního povolení. Odpočinek můžou obyvatelé najít i v přírodě, nedaleko obce se nachází Škvorecká obora nebo Klánovický les.

Doprava

V Květnici se nenachází vlakové nádraží, jediná doprava v obci je silniční. Pro obyvatele bez automobilu je tedy klíčová autobusová doprava. Nachází se zde čtyři zastávky autobusu,

příčemž ve všední dny, v ranních hodinách, jezdí autobus dvakrát za hodinu, tento interval se v pozdějších hodinách značně prodlužuje – až na dvě hodiny. Problematická může být doprava veřejnou dopravou z Květnice do Prahy o víkendech, kdy autobus jezdí jednou za tři hodiny.

Velice aktuální téma v obci je i stavba pražského obchvatu, který zasáhne i na území Květnice. Tento obchvat by měl vyřešit problematickou dopravní situaci se zácpami v ranních a odpoledních hodinách na hlavních komunikacích směr Praha. Zde ovšem dochází ke střetávání pilířů. Na jedné straně by měl obchvat zvýšit kvalitu života v oblasti dopravy, na straně druhé se zde vyskytují obavy, že obchvat naruší současný ráz krajiny a klidný život obyvatel v části obce. Konkrétně přes Květnici by nově vytvořený obchvat vedl přes ornou, zatravněnou či zalesněnou půdu nedaleko zastavěné oblasti. Obec v tomto případě opakovaně oslovila projektanty a investory projektu s požadavky na protihlukové opatření na celém území, na budoucí zavedení světelného dopravního značení v problematických úsecích křížení komunikací, na zabudování rychlostního měření a vybudování chodníků s možností cyklostezek.

Sama obec uvádí jako pozitiva:

- Zrychlení přístupu do Prahy
- vybudování plnohodnotného pěšího propojení částí obce včetně veřejného osvětlení.

Mezi negativa obec uvádí:

- Zvýšení provozu
- Hluk a prašnost
- Možné bezpečnostní dopady
- Přerušování pěších zvykových tras

Stavba minulý rok získala pravomocné územní rozhodnutí, v současnosti probíhá další příprava.

Společnost

- Index vzdělanosti

Tento indikátor informuje o sociálním kapitálu obce, vyšší vzdělanost obyvatel zvyšuje uplatnění na trhu práce. Indikátor také informuje o lidském potencionálu na území.

Zdroj dat: <https://www.czso.cz/> (sčítání lidu 2021)

Na obrázku č. 4 lze vidět vzorec výpočtu

Obrázek 4 vzorec indexu vzdělaností

$$\frac{1 \times \text{počet obyvatel se základním vzděláním} + 2 \times \text{počet obyvatel se středním vzděláním bez maturity} + 3 \times \text{počet obyvatel se středním vzděláním s maturitou, s nadstav. a vyšším odborným vzděl.} + 4 \times \text{počet obyvatel s VŠ vzděláním včetně vědecké přípravy}}{\text{počet obyvatel starších 15 let (vč. nezjištěných)}} \times 100$$

(Zdroj: Databáze strategií, 2022)

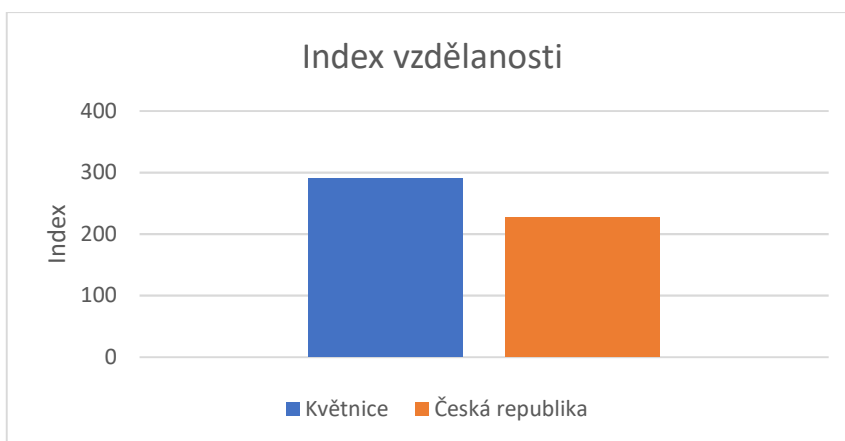
Jednotka: Index

Index vzdělanosti v obci Květnice: 290,3

Index vzdělanosti v České republice: 226,9.

Graf č. 2 porovnává dosažený index v Květnici a v České republice.

Graf 2 Index vzdělanosti

(Zdroj: <https://www.czso.cz/>, zpracování vlastní)

- Účast ve volbách

Tento indikátor poskytuje informaci, jak obyvatele vnímají situaci v obci a jejich snahu ke změně.

Jednotka: %

Postup: Procentuální výsledky volební účasti ve volbách do zastupitelstva obcí (2022), krajů (2020) a poslanecké sněmovny (2021).

Zdroj: <https://www.czso.cz/>

Volební účast do zastupitelstva obcí v Květnici: 64,11 %

Volební účast do zastupitelstva krajů v Květnici: 49,71 %

Volební účast do poslanecké sněmovny v Květnici: 81,73 %

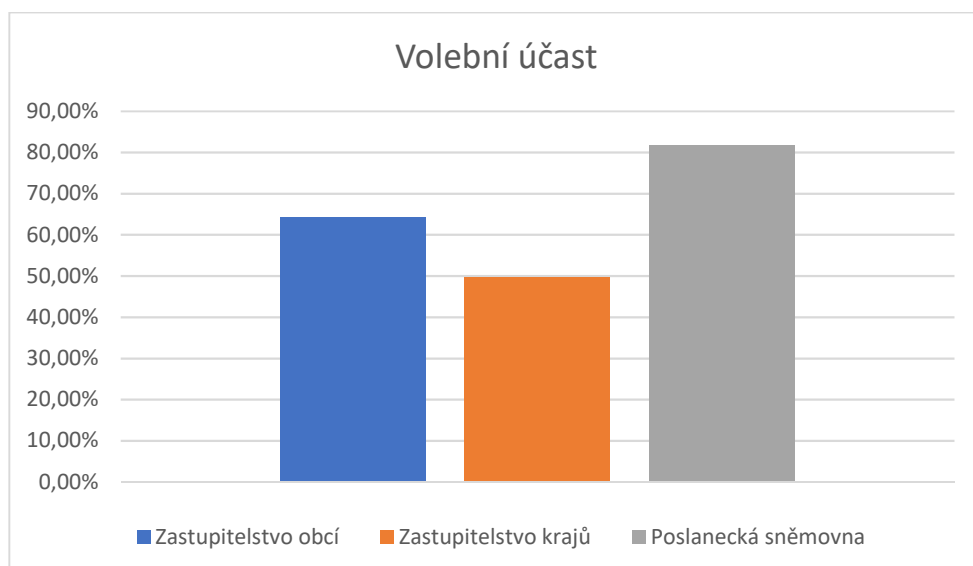
Volební účast do zastupitelstva obcí v České republice: 46,07 %

Volební účast do zastupitelstva krajů v České republice: 37,95 %

Volební účast do poslanecké sněmovny v České republice: 65,43 %

Graf č. 3 zobrazuje volební účast v Květnici.

Graf 3 Volební účast Květnice

(Zdroj: <https://www.czso.cz/>, zpracování vlastní)

4.3.2 Enviromentální pilíř

V tomto pilíři je důležité, jak se obec staví k základním otázkám životního prostředí. Jako indikátory byly zvoleny projekty obce na podporu životního prostředí a nakládání s odpady.

Obec třídí odpad formou kontejnerových hnízd, kdy v současné době se na území obce nachází 12 kontejnerů na papír (vývoz 2x týdně), 11 kontejnerů na plast (vývoz 3x týdně), 9 kontejnerů na sklo (vývoz 2x měsíčně), 7 kontejnerů na nápojové kartony (vývoz 2x měsíčně) k tomu třikrát nádoba na jedlé tuky, třikrát nádoba na textil a dvakrát nádoba na plechovky. Obec mimo to pravidelně objednává kontejnery na velkoobjemový odpad a na bio odpad, těmito kroky se snaží bojovat proti zakládání černých skládek. Obyvatelé si na úřadě mohou vyřídit kupon pro odvoz své vlastní odpadové nádoby. Tento běžný komunální odpad se v Květnici vyváží každou středu nebo každou sudou středu, dle volby občana. Poplatek za vývoz 80l nádoby 1x týdně činí 3536 Kč/rok. Obyvatelé si také mohou pořídit zvlášť nádobu na bio odpad. Obec také rozmisťuje odpadkové koše v místech, kde se často setkává veřejnost. Mimo to obyvatelé mají možnost využívat služby sběrného dvora v Úvalech, který je otevřený šest dní v týdnu. Květnice také disponuje čističkou odpadních vod.

Obec se snaží udržovat a podporovat životní prostředí řadou projektů, například výsadbou stromů a keřů. Revitalizací obecních pozemků, kam byl navozen stavební materiál (asfalt, beton), a to zapříčiňuje postupné vysychání a odumírání většiny dřevin. Obec také každý rok pořádá akci zvanou „Uklidíme Květnici“. V oblasti udržitelné energetiky obec v současné době projednává umístění fotovoltaických elektráren na objekty a pozemky ve vlastnictví obce.

4.3.3 Ekonomický pilíř

Pro tento pilíř byly shrnuty investice obce z kapitoly Hospodaření obce. Dále byl použit makroekonomický ukazatel: příjem obce na osobu.

Květnice prošla prudkým demografickým vývojem, v posledních patnácti letech, a tomu odpovídají obecní investice, které byly vysoké. Květnice vystavěla čističku odpadních vod, mateřskou školkou, mnoho prostředků investovala do stavby komunikací a celkové infrastruktury. I přesto obec investuje do životního prostředí, které se snaží chránit a obnovovat vykáčené a znečištěné přírodní plochy.

Hlavní příjmy obce pochází z daňových příjmů, které se obci v průběhu let daří zvyšovat, a tak vytvářet další možnosti pro budoucí investice.

Příjmy obce na osobu

Jednotka: Kč/osoba

Postup: Celkové příjmy obce / Počet obyvatel

Zdroj: www.kvetnice.eu, <https://www.czso.cz/>

Příjem obce za rok 2023: 35 613 000 Kč

Počet obyvatel v Květnici k 1. 1. 2023: 1799

Příjem obce na osobu: 19 795 Kč

Příjem obce za rok 2022: 26 042 000 Kč

Počet obyvatel v Květnici k 1. 1. 2022: 1761

Příjem obce na osobu: 14 788 Kč

Příjem obce za rok 2021: 34 845 918 Kč

Počet obyvatel v Květnici k 1. 1. 2021: 1709

Příjem obce na osobu: 20 389 Kč

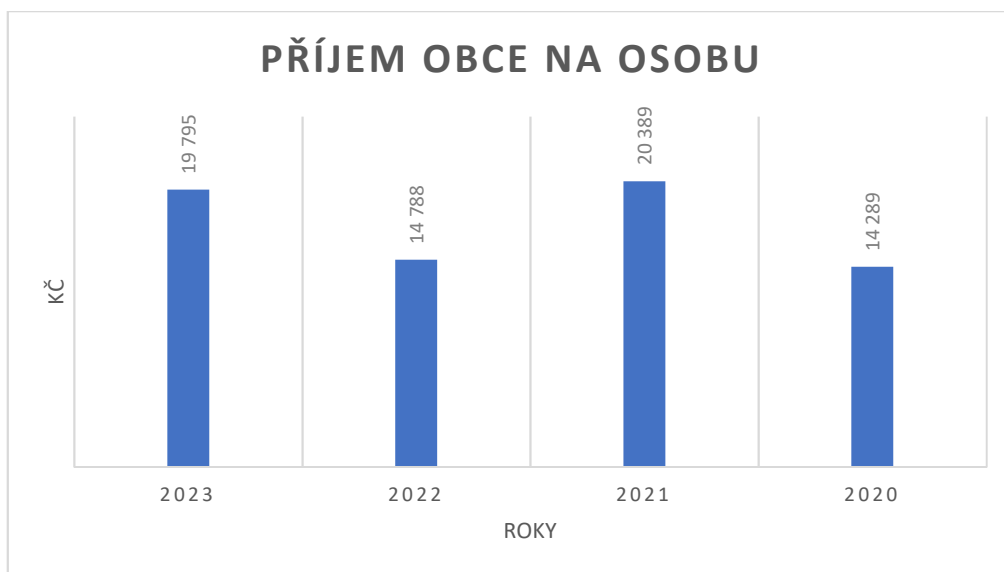
Příjem obce za rok 2020: 23 263 700

Počet obyvatel v Květnici k 1. 1. 2020: 1628

Příjem obce na osobu: 14 289 Kč

Graf č. 4 zobrazuje příjem obce na osobu za dané období.

Graf 4 Příjem obce na osobu

(Zdroj: www.kvetnice.eu, <https://www.czso.cz/>, zpracování vlastní)

4.4 Dotazníkové šetření

V obci byl proveden kvantitativní výzkum pomocí dotazníku. Tento výzkum si kladl za cíl zjistit subjektivní názory obyvatel ohledně rozvoje obce a kvality života v obci. Informace získané dotazníkem by měly přiblížit aktuální situaci v obci pohledem běžného obyvatele.

Dotazník se skládá z 23 otázek, přičemž 22 otázek bylo formou uzavřených odpovědí a jedna formou otevřené odpovědi. Výzkum u respondentů zjišťoval informace o jejich pohlaví, věku, vzdělání, ekonomické aktivitě, a především zjišťoval informace o jejich spokojenosti s rozvojem a kvalitou života v obci. Distribuce dotazníku mezi obyvatele byla zajištěna elektronickou formou pomocí sociálních sítí, emailu a také metodou osobního setkávání. Dotazník byl anonymní a zúčastnilo se jej 92 respondentů.

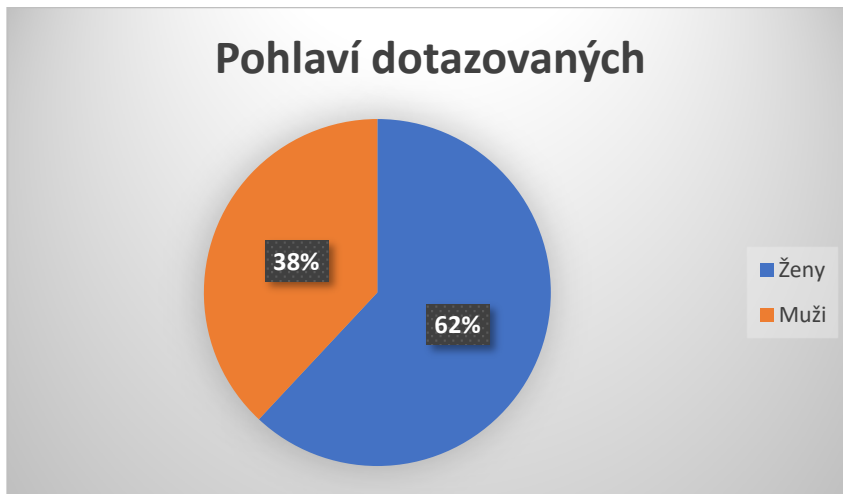
4.4.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření

1. Pohlaví dotazovaných

Žen: 57

Mužů: 35

Graf 5 Pohlaví dotazovaných

(Zdroj: dotazníkové šetření, zpracování vlastní)

Dotazování se zúčastnilo 92 osob z toho 57 žen (62 %) a 35 mužů (38 %). Viz graf č. 5.

2. Věk dotazovaných

Méně než 14 let: 1

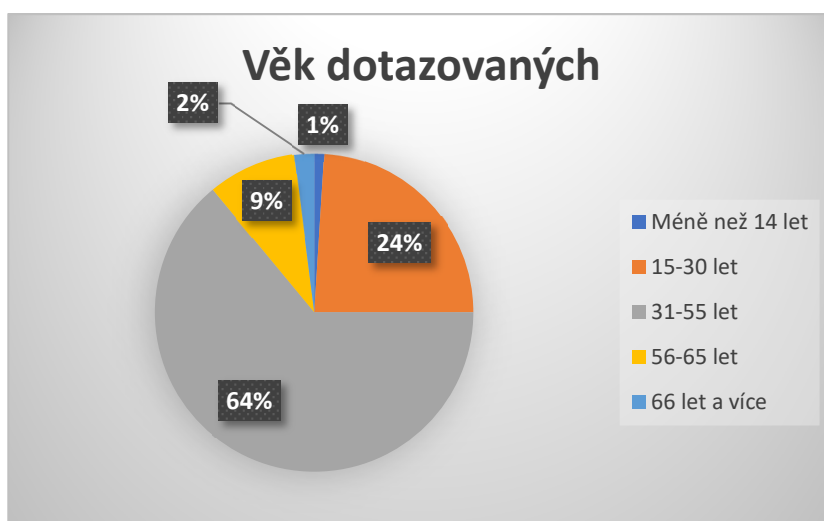
15-30 let: 22

31-55 let: 59

56-65 let: 8

66 let a více: 2

Graf 6 Věk dotazovaných

(Zdroj: dotazníkové šetření, zpracování vlastní)

Jak vyplývá z grafu č. 6, největší skupinou dotazovaných byli lidé ve věku 31 až 55 let, tvořili 64 % dotazovaných. Druhou nejpočetnější skupinu tvořili lidé ve věku 15 až 30 let, tvořili 24 % všech dotazovaných. Následovaly skupiny 56 až 65 let (9 %), 66 let a více (2 %) a obyvatelé ve věku 14 let a méně (1 %).

3. Nejvyšší dosažené vzdělání

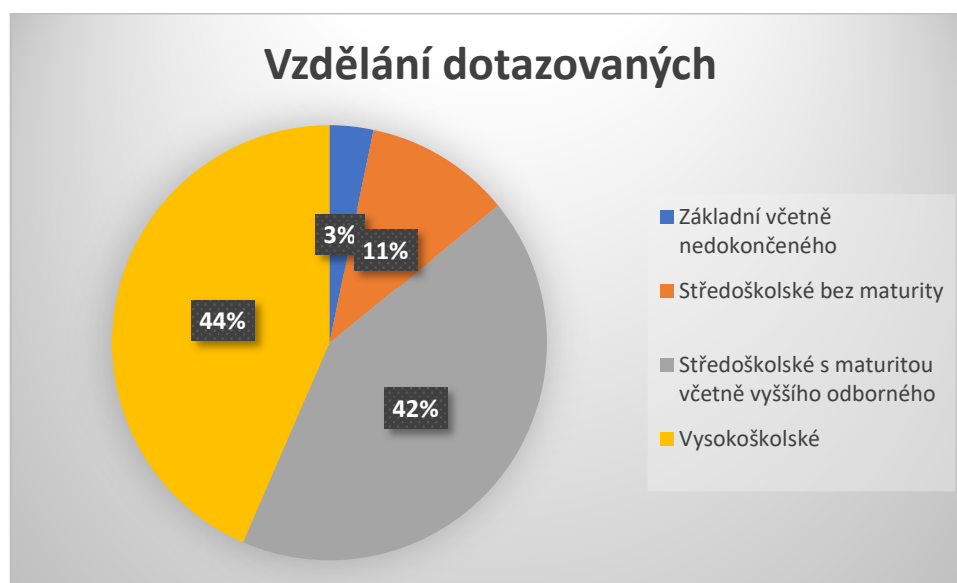
Základní včetně nedokončeného: 3

Středoškolské bez maturity: 10

Středoškolské s maturitou včetně vyššího odborného: 39

Vysokoškolské: 40

Graf 7 Vzdělání dotazovaných

(Zdroj: dotazníkové šetření, zpracování vlastní)

Nejpočetnější skupinu dotazovaných tvořili lidé s vysokoškolským vzděláním, tvořili 44 % ze všech dotazovaných. Druhou nejpočetnější skupinou byli lidé se středoškolským včetně vyššího odborného vzděláním, tvořili 42 %. Tyto skupiny byly v obci velice vyrovnané i dle sčítání lidu z roku 2021. Následovaly skupina s 11 % - středoškolské vzdělání bez maturity a 3 % dotazovaných tvořili lidé se základním nebo nedokončeným vzděláním. Viz graf č. 7.

4. Ekonomická aktivita obyvatel

Nezaměstnaný: 1

Student: 8

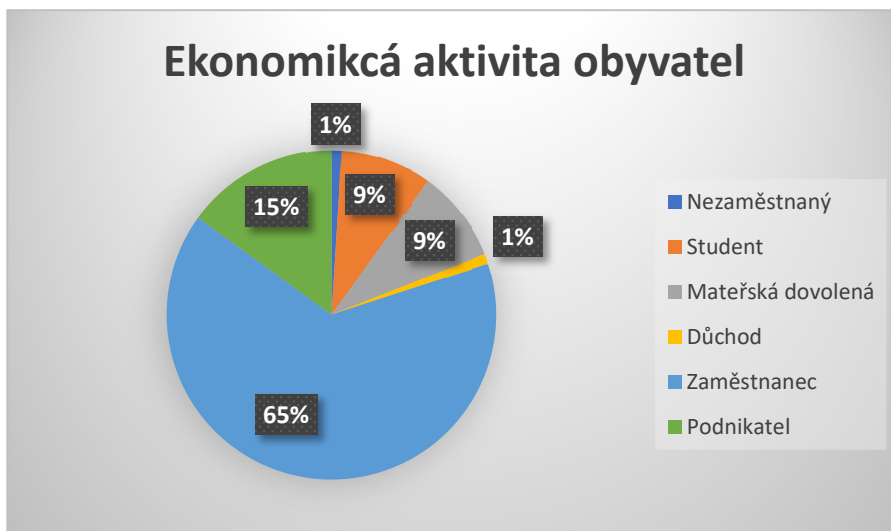
Mateřská dovolená: 8

Důchod: 1

Zaměstnanec: 60

Podnikatel: 14

Graf 8 Ekonomická aktivita obyvatel

(Zdroj: dotazníkové šetření, zpracování vlastní)

Dotazovaní byli z 65 % zaměstnanci, z 15 % podnikatelé, stejným podílem 9 % studenti a rodiče na mateřské dovolené a stejným podílem 1 % důchodci a nezaměstnaní. Viz graf č. 8

5. Délka života v obci

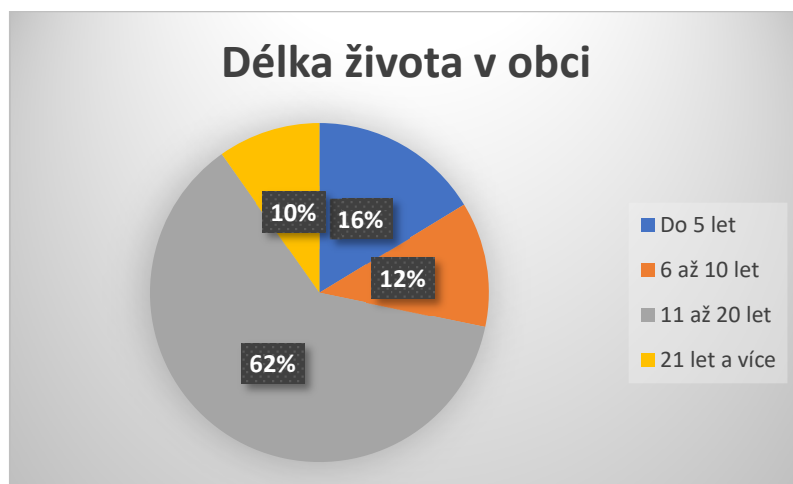
Do 5 let: 15

6 až 10 let: 11

11 až 20 let: 57

21 let a více: 9

Graf 9 Délka života v obci

(Zdroj: dotazníkové šetření, zpracování vlastní)

15 dotazovaných žije v obci do 5 let (16 %), 11 dotazovaných žije v obci 6 až 11 let (12 %). Nejpočetnější skupinu tvoří lidé, kteří v obci žijí 11 až 20 let, celkem 57 lidí (62 %), nejméně dotazovaných odpovědělo, že žijí v obci 21 let a více – 9 lidí (10 %). Viz graf č. 9

6. Zdravotní, sociální a vzdělávání úsek.

Tabulka č. 6 popisuje spokojenost obyvatel v úseku dostupnosti zdravotnictvích a sociálních služeb a dostupnosti mateřského a základního vzdělávání.

Metoda hodnocení: Spíše spokojení, Velmi spokojení, Spíše nespokojení, Velmi nespokojení. Odpovědělo 92 dotazovaných.

Tabulka 6 Zdravotní, sociální a vzdělávací úsek

Údaj	Spíše spokojení	Velmi spokojení	Spíše nespokojení	Velmi nespokojení
Dostupnost zdravotních služeb	29	6	41	16
Dostupnost sociální služeb	30	4	38	20
Dostupnost mateřského a základního vzdělávání	34	9	33	16

(Zdroj: dotazníkové šetření, zpracování vlastní)

Dle hodnocení dotazovaných vyplývá, že s dostupností zdravotních služeb je spokojeno či velmi spokojeno 35 dotazovaných, to znamená 38 % z celkového počtu dotazovaných, 57 dotazovaných (62 %) je, dle průzkumu, spíše nespokojeno nebo velmi nespokojeno.

Dále dotazovaní hodnotili dostupnost sociálních služeb, přičemž 34 dotazovaných (37 %), byli spokojení či velmi spokojení. 58 dotazovaných (63 %) byly se sociálními službami spíše nespokojení nebo velmi nespokojení.

Dostupnost mateřského a základního vzdělávání hodnotilo 43 respondentů (47 %) jako spíše spokojení nebo velmi spokojení. 49 respondentů (53 %) dostupnost hodnotilo jako spíše nespokojení či velmi nespokojení.

S tímto úsekem je průměrně spíše nespokojeno či velmi nespokojeno 59,3 % dotazovaných.

7. Dopravní úsek.

Tabulka č. 7 popisuje spokojenost obyvatel se stavem komunikací a stavem a množstvím chodníků. Dále, zda dotazovaní využívají hromadou dopravu v obci a jejich spokojenost s ní.

Metoda hodnocení: Spíše spokojení, Velmi spokojení, Spíše nespokojení, Velmi nespokojení. Odpovědělo 92 dotazovaných.

Tabulka 7 Dopravní úsek

Údaj	Spíše spokojení	Velmi spokojení	Spíše nespokojení	Velmi nespokojení
Stav komunikací	27	8	42	15
Stav a množství chodníků	36	3	40	13
Hromadná doprava	28	3	43	18

(Zdroj: dotazníkové šetření, zpracování vlastní)

35 dotazovaných (38 %) odpovědělo, že jsou spíše spokojení nebo velmi spokojení se stavem komunikací. 57 dotazovaných (62 %) odpovědělo, že se stavem komunikací jsou spíše nespokojení nebo velmi nespokojení.

Stav a množství chodníků ohodnotilo 39 dotazovaných (42 %) jako spíše spokojení nebo velmi spokojení. 53 Dotazovaných (58 %) hodnotilo stav jako spíše nespokojení nebo velmi nespokojení.

Hromadnou dopravu v obci dotazovaní hodnotili jako spíše spokojení nebo velmi spokojení s počtem 31 hlasů (34 %). Spíše nespokojení nebo velmi nespokojení hodnotilo 61 dotazovaných (66 %). Zda hromadnou dopravu využívají, odpovědělo 49 respondentů (53 %) ano a 43 respondentů (47 %) ne.

S tímto úsekem je průměrně spíše nespokojeno či velmi nespokojeno 62 % dotazovaných.

8. Občanská vybavenost

V tomto úseku dotazovaní hodnotili občanskou vybavenost v obci, a to na základě dostupnosti dětských hřišť, sportovišť, obchodů a kulturního vyžití. Viz tabulka č. 8

Metoda hodnocení: Spíše spokojení, Velmi spokojení, Spíše nespokojení, Velmi nespokojení. Odpovědělo 92 dotazovaných.

Tabulka 8 Úsek občanské vybavenosti

Údaj	Spíše spokojení	Velmi spokojení	Spíše nespokojení	Velmi nespokojení
Dětská hřiště	58	14	16	4
Sportoviště	28	7	36	21
Obchody	12	4	26	50
Kultura	42	5	31	14

(Zdroj: dotazníkové šetření, zpracování vlastní)

Dostupnost dětských hřišť dotazovaní hodnotili 72x jako spíše spokojení nebo velmi spokojení, to znamená 78 % dotazovaných. Naopak 20 dotazovaných (22 %) dostupnost hodnotili jako spíše nespokojení či velmi nespokojení.

Dostupnost sportovišť v obci hodnotilo 35 respondentů (38 %) jako spíše spokojení nebo velmi spokojení, 57 respondentů (62 %) označilo svou spokojenost jako spíše nespokojení nebo velmi nespokojení.

Dále dotazovaní hodnotili počet obchodů v obci. Pouhých 16 dotazovaných (17 %) odpovědělo, že se stavem obchodů jsou spíše spokojení či velmi spokojení. Naopak 76 dotazovaných (83 %) současný stav hodnotilo jako spíše nespokojení či velmi nespokojení.

Kulturní vyžití v obci 47 respondentů (51 %) hodnotilo jako spíše spokojení či velmi spokojení. 45 respondentů (49 %) označilo odpověď spíše nespokojení či velmi nespokojení. **S tímto úsekem je průměrně spíše nespokojeno či velmi nespokojeno 54 % dotazovaných.**

9. Dění v obci

V tomto úseku dotazovaní hodnotili údržbu veřejných míst, čistotu v obci, obecní investice a bezpečnost. Viz tabulka č. 9.

Metoda hodnocení: Spíše spokojení, Velmi spokojení, Spíše nespokojení, Velmi nespokojení. Odpovědělo 92 dotazovaných.

Tabulka 9 Úsek dění v obci

Údaj	Spíše spokojení	Velmi spokojení	Spíše nespokojení	Velmi nespokojení
Údržba veřejných míst	60	15	13	4
Čistota v obci	59	19	10	4
Investice obce	35	12	21	4

(Zdroj: dotazníkové šetření, zpracování vlastní)

Z 92 respondentů udržování veřejných míst 75 (82 %) hodnotilo jako spíše spokojení nebo velmi spokojení, 17 respondentů (18 %) jsou s údržbou spíše nespokojení nebo velmi nespokojení.

S čistotou v obci jsou spíše spokojení nebo velmi spokojení 78 dotazovaných (85 %). 14 dotazovaných (15 %) jsou spíše nespokojení nebo velmi nespokojení.

S investicemi v obci je 47 dotazovaných (51 %) spíše spokojených nebo velmi spokojených. 25 dotazovaných (27 %) je spíše nespokojených nebo velmi nespokojených, zbylých 20 dotazovaných (22 %) investice obce nesleduje.

Zda se dotazovaní cítí v obci bezpečně, odpovídali: Ano, Spíše ano, Ne a Spíše ne.

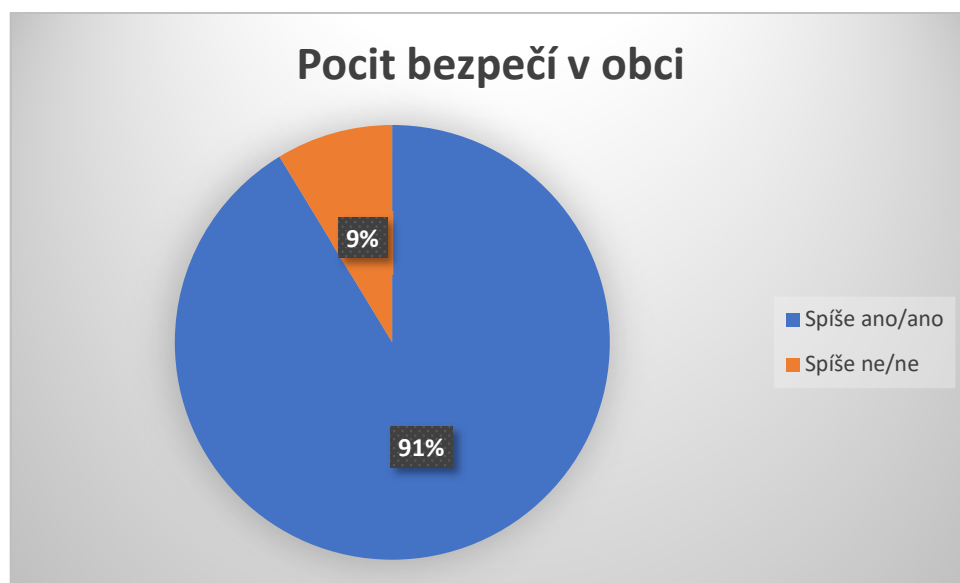
Spíše ano: 39

Ano: 45

Spíše ne: 6

Ne: 2

Graf 10 Pocit bezpečí v obci

(Zdroj: dotazníkové šetření, zpracování vlastní)

Dotazovaní se z 91 % (84 z 92 dotazovaných odpovědělo spíše ano nebo ano) cítí v obci bezpečně. 8 dotazovaných (9 %) odpovědělo, že se v obci spíše necítí nebo necítí bezpečně. Viz graf č. 10.

10. Sledování dění v obci

Internet: 74

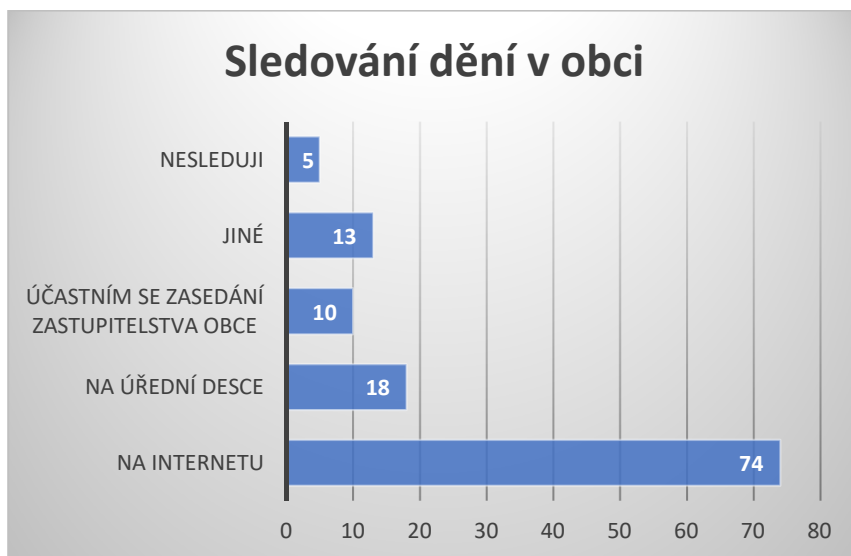
Úřední deska: 18

Účastním se zasedání zastupitelstva obce: 10

Jiné: 13

Nesledují: 5

Graf 11 Sledování dění v obci

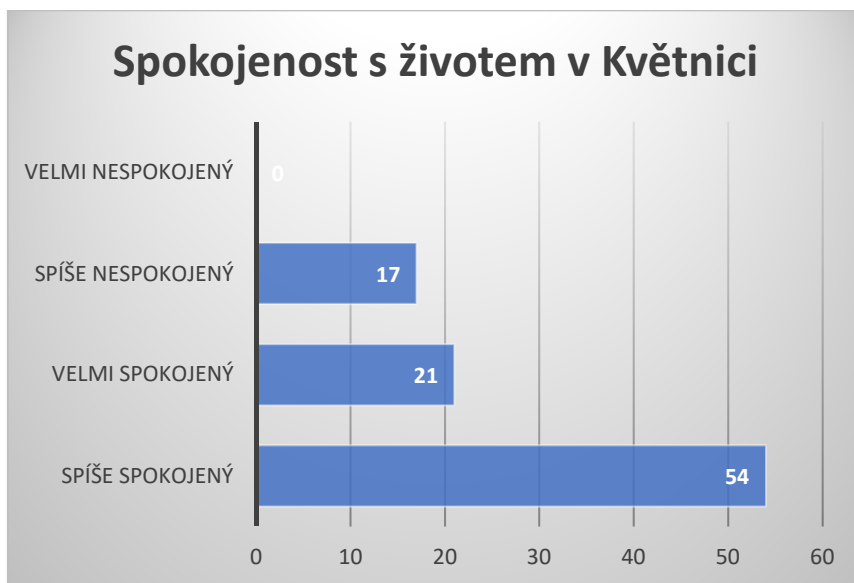

(Zdroj: dotazníkové šetření, zpracování vlastní)

Dotazovaní vyjmenovali, jak sledují dění v obci. Nejvíce sledují dění v obci na internetu 74 hlasů, poté na úřední desce 18 hlasů, jiné 13 hlasů, účast na zastupitelstvu 10 hlasů a 5 respondentů dění v obci nesleduje. Viz graf č. 11.

11. Celková spokojenost s životem v obci

Graf 12 Celková spokojenost

(Zdroj: dotazníkové šetření, zpracování vlastní)

54 dotazovaných jsou spíše spokojeni s životem v Květnici, 21 dotazovaných je velmi spokojeno a 17 spíše nespokojeno. Žádný z dotazovaných nebyl velmi nespokojený. Viz graf č. 12.

12. Dotazovaní odpovídali, co by si v obci přáli vylepšit.

Nejčastější odpovědi:

- Zesílení spojů městské hromadné dopravy
- Kulturní akce
- Obchod s potravinami, kavárna
- Vyřešení brownfieldu v obci
- Zdravotní středisko
- Více sportovišť, cyklostezky
- Chybí kulturní centrum obce
- Dokončení/vybudování chodníků, zejména v úseku kolem rybníka a staré vily (nebezpečný, nepřehledný silniční úsek)
- Kvalita komunikací
- Větší zájem obce o Květnici 3 (část obce)

5 Zhodnocení výsledků

Výzkumná část byla provedena formou případové studie v obci Květnice. Jejímž hlavním cílem bylo zhodnotit, zda obec naplňuje principy udržitelného rozvoje.

Principy udržitelného rozvoje v obci byly zkoumány pomocí tří pilířů udržitelnosti: ekonomického, sociálního a enviromentálního. Spokojenost obyvatel byla vyhodnocována dotazníkovým šetřením.

Sociální pilíř v obci byl zkoumán z hlediska občanské vybavenosti, volnočasových aktivit v obci a dopravy. Důležitým prvky v tomto pilíři jsou i lidé, udržitelnost obyvatelstva byla měřena pomocí indexu vzdělanosti a účasti ve volbách.

Z hlediska občanské vybavenosti byly v obci identifikovány jisté nedostatky. V obci se nenachází žádný obchod s potravinami, knihovna, kavárna ani lékařské středisko či lékárna. Základní školu musí obyvatelé vyhledávat v Praze nebo v sousedních obcích, do kterých není snadná doprava. Tyto nedostatky mohl zapříčinit rychlý nárůst počtu obyvatel za posledních patnáct let. Obec se nedostatky snaží řešit, v posledních letech investovala velké prostředky na vylepšení infrastruktury. Například se v obci vystavěla nová mateřská školka, která má kapacitu až pro 96 dětí, květnické děti, dle starostky Květnice Ing. Lenky Houzvičkové, jsou přijímány přednostně. Volnočasové aktivity v obci také nejsou poněkud pestré, v obci se nenachází žádné sportoviště pro dospělé, jen několik dětských hřišť a workoutové hřiště. Obec v budoucnu plánuje výstavbu velkého sportoviště. V obci se také nachází několik spolků – spolek myslivosti Bažant, dobrovolní hasiči a rybářský spolek. Dalším problematickým prvkem v obci je doprava, ne příliš dobrá kvalita komunikací, chybějící chodníky a slabé intervaly hromadné dopravy. Diskutovaným tématem v obci je také očekávaná výstavba pražského obchvatu, který může změnit ráz krajiny a ovlivnit kvalitu života v obci.

Udržitelná společnost v obci byla měřena pomocí indexu vzdělanosti a účasti ve volbách. Index vzdělanosti v obci vyšel 292,3, přičemž průměr za Českou republiku dosahuje indexu 226,9. Účast ve volbách dopadla v obci nejlépe při volbách do poslanecké sněmovny v roce 2021 – dosahovala 81,73 %, volební účast do poslanecké sněmovny v ČR byla 65,43 %. Volební účast do zastupitelstva krajů byla v Květnici 49,71 %, volební účast v ČR 37,95 %. Volební účast do zastupitelstva obcí byla v Květnici 64,11 % a v České republice byla tato účast na 46,07 %. Květnická společnost, v obou ukazatelích, vyšla nad celorepublikovým průměrem, a to vytváří dobrý potenciál pro udržitelnou společnost.

Enviromentální pilíř v obci byl posuzován na základě nakládání s odpady a projekty obce pro zlepšování životního prostředí. Obec nakládá s odpady klasickým způsobem, pomocí kontejnerových hnízd. Pro obyvatele opakovaně objednává velkokapacitní kontejnery, které přistavuje na veřejná místa, ale také má smlouvu s nedalekým sběrným dvorem. Co se týče projektů, tak obec podporuje výsadbu stromů a obnovu zeleně. A také každoročně pořádá akci zvanou „Uklidme Květnici“.

Ekonomický pilíř byl posuzován dle investic obce, které se posuzovaly i díky předcházející kapitole hospodaření obce. Dále byl využit indikátor příjmů obce na osobu.

Obec v posledním letech rozsáhle investuje, a dle místostarosty Bc. Matěje Krále, má další projekty připravené. To se promítá i na schválených rozpočtech, kdy obec měla opakovaně příjmy nižší než výdaje a schodek vyrovnávala ze svých rezerv. Průměrný příjem obce na osobu za roky 2023, 2022, 2021 a 2020 činí 17 315,25 Kč.

Dotazníkové šetření

Na měření spokojenosti obyvatel byl použit dotazník. Dotazník obsahoval jednotlivé otázky, které byly rozděleny do určitých úseků: Zdravotní, sociální a vzdělávací úsek; dopravní úsek; úsek občanské vybavenosti a úsek dění v obci. Mimo to obsahoval další doplňující otázky. Nutné je zde také podotknout, že u dotazníkového šetření se jedná pouze o subjektivní pocity dotazovaných.

Do úseku zdravotních, sociálních a vzdělávacích služeb byly zařazeny otázky se spokojeností dotazovaných v těchto službách v obci. Dle sečtení celkového průměru za úsek vyšlo, že 59,3 % obyvatel jsou spíše nespokojeni či velmi nespokojeni s těmito službami v obci.

Dopravní úsek obsahoval otázky na stav komunikací, stav a množství chodníků a kvalitu hromadné dopravy. Výsledné procento prozradilo, že 62 % dotazovaných jsou spíše nespokojeni nebo velmi nespokojeni s tímto úsekem v obci.

Úsek občanské vybavenosti obsahoval otázky na spokojenost s počtem dětských hřišť, sportovišť, dostupností obchodů a kulturním vyžitím. V tomto případě bylo spíše nespokojeno nebo velmi nespokojeno 54 % dotazovaných.

V úseku dění v obci byly zaznamenávány otázky na údržbu veřejných míst, čistotu v obci a investice obce. Za tento úsek bylo spíše spokojených nebo velmi spokojených 80 % dotazovaných.

Nejvíce byli dotazovaní v obci spokojeni s čistotou obce a údržbou veřejných míst, rovněž dotazovaní vnímají v obci dobrou bezpečnostní situaci, 91 % dotazovaných se v obci cítí bezpečně.

Dle dotazníkového šetření, ale i zkoumání pilířů jsou nejpálčivějšími nedostatky obce:

- Chybějící obchody a služby
- Slabé kulturní vyžití
- Dlouhé intervaly hromadné dopravy
- Chybějící lékař/zdravotní středisko
- Chybějící chodníky v nepřehledných úsecích
- Obecní lhostejnost k části obce Květnice 3

Dotazovaným v obci nejvíce chybí kulturní centrum obce, obchod s potravinami a kavárna, zároveň by dotazovaní ocenili více akcí pro děti. Dalším bodem je slabá obslužnost hromadné dopravy. Obyvatelům nejvíce vadí dlouhé intervaly autobusů a jejich nepřímá návaznost na vlaky a metro. Dotazovaní také často žádali o vybudování zdravotního střediska a dostavění chodníků, hlavně v nepřehledných a nebezpečných úsecích obce.

Někteří dotazovaní také upozorňovali, že obec zapomíná na odlehlejší část obce, a to část Květnice 3, nejnovější osídlení obce. Dotazovaní podotýkali, že obec zvelebuje pouze oblast okolo pomyslného centra obce. Tomu by se měla obec v delším měřítku časovém vyvarovat, aby nerozevírala pomyslné nůžky disparity mezi částmi obce.

6 Závěr

Hlavním cílem bakalářské práce bylo zhodnotit, zda obec Květnice naplňuje principy udržitelného rozvoje.

Udržitelnosti v obci byla hodnocena pomocí tří pilířů udržitelnosti. V sociálním pilíři byla hodnocena občanská vybavenost, volnočasové vyžití a doprava v obci, udržitelnost obyvatelstva byla měřená pomocí indikátorů: index vzdělanosti a účast ve volbách, kdy obyvatelé Květnice dosáhli nadprůměrných výsledků v obou zmíněných indikátorech. Ekonomický pilíř zhodnotil investice z kapitoly hospodaření obce, dále porovnal příjmy obce na jednoho obyvatele. V pilíři enviromentálním bylo posuzováno obecní nakládání s odpady a projekty obce, které podporují životní prostředí.

Porovnání pilířů odhalilo nedostatky obce hlavně v občanské vybavenosti a dopravě. Tyto nedostatky obec postupně odstraňuje rozsáhlými investicemi.

Spokojenost obyvatel s rozvojem a životem v obci byla porovnána na základě dat z dotazníkového šetření. Tohoto šetření se anonymně zúčastnilo 92 osob různého věku a pohlaví.

Dotazovaní si v obci nevíce pochvalovali čistotu, bezpečnost a udržování veřejného prostranství. Naopak největší nedostatky dotazovaní viděli v občanské vybavenosti a dopravní infrastruktuře. V úseku občanské vybavenosti dotazovaným nejvíce chyběl obchod s potravinami a kulturní centrum obce. V oblasti dopravy dotazovaní nejčastěji upozorňovali na chybějící chodníky v nepřehledných a nebezpečných úsecích komunikace okolo Mlýnského rybníka, dále upozorňovali na dlouhé intervaly mezi spoji ve veřejné dopravě.

I přes výsledné nedostatky se 82 % dotazovaných vyjádřilo, že jsou s životem v obci spokojení.

Odpověď na otázku, zda Květnice naplňuje principy udržitelného rozvoje, není jednoznačná. V Květnici chybí značná část infrastruktury a občanské vybavenosti, sami dotazovaní toto vidí jako problematické. Obec se snaží tyto mezery vyplňovat a investuje velkou část financí právě do rozvoje obce, a to je dobrá cesta k udržitelnosti, lze tedy konstatovat, že obec se k udržitelnosti více přibližuje, než vzdaluje.

7 Seznam použitých zdrojů

Použitá literatura:

AČ, Alexander, Tomáš MILÉŘ a Boris RYCHNOVSKÝ, 2013. *Vybrané kapitoly z ekologie a environmentální vědy*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-6434-8.

KELLER, Jan, 2005. *Až na dno blahobytu*. 3. vydání. V Praze: EarthSave. ISBN 80-903-0857-0

MÁČE, Miroslav, 2013. *Účetnictví a finanční řízení*. 1. vydání. Praha: Grada. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-802-4745-749.

MAJEROVÁ, Věra, 2009. *Český venkov: 2008: proměny venkova*. V Praze: Česká zemědělská univerzita v Praze. ISBN 978-80-213-1991-0.

MEZŘICKÝ, Václav, ed., 2005. *Environmentální politika a udržitelný rozvoj*. 1. vydání. Praha: Portál. ISBN 80-7367-003-8.

MOLDAN, Bedřich, 2001. *Ekologická dimenze udržitelného rozvoje / Bedřich Moldan*. 1. vydání. V Praze: Univerzita Karlova v Praze. ISBN 8024602466.

MOLDAN, Bedřich, 2016. *Podmaněná planeta*. Druhé, rozšířené a upravené vydání. V Praze: Karolinum Press. ISBN 9788024629995.

PEKOVÁ, Jitka, 2011. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-807-3576-141.

PETRUSEK, Miloslav, Hana MAŘÍKOVÁ a Alena VODÁKOVÁ, 1996. *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum. ISBN 80-718-4311-3.

Zákon č. 17/1992 ze dne 05. 12. 1991 o životním prostředí. In: Sbírká zákonů České republiky. 1992. Částka 4/1992 Sb.

Zákon č. 128/2000 ze dne 12. 04. 2000 o obcích. In: Sbírnka zákonů České republiky. 2000. Částka 38/2000.

Internetové zdroje:

ROSER, Max, 2019 Human Development Index (HDI). *Our World in Data* [online]. [cit. 2022-10-21]. Dostupné z: <https://ourworldindata.org/human-development-index>

SVOBODA, Danie, 2017 Strategie „Česká republika 2030“. *Fors* [online]. [cit. 2022-10-28]. Dostupné z: <https://fors.cz/temata/sdgs/strategicky-ramec-ceska-republika-2030/#WmTRrs9UC2C>

Co je udržitelný rozvoj. *Týden udržitelnosti* [online]. 2022 [cit. 2022-08-10]. Dostupné z: <https://www.tydenudrizitelnosti.cz/o-projektu/>

Český statistický úřad [online]. [cit. 2022-02-28]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>

O obci. *Květnice* [online]. 2022 [cit. 2022-12-26]. Dostupné z: <https://www.kvetnice.eu/>

Historie. *Květnice* [online]. 2022 [cit. 2022-12-26]. Dostupné z: <https://www.kvetnice.eu/historie>

STRATEGICKÝ RÁMEC ČESKÁ REPUBLIKA 2030. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. 2022 [cit. 2022-10-21]. Dostupné z: <https://www.cr2030.cz/strategie/>

Udržitelný rozvoj. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. 2022 [cit. 2022-10-24]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/udrizitelny_rozvoj

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

8.1 Seznam obrázků

Obrázek 1 Pilíře udržitelného rozvoje	14
Obrázek 2 Obecní znak Květnice.....	26
Obrázek 3 Vlajka Květnice	27
Obrázek 4 vzorec indexu vzdělaností	37

8.2 Seznam tabulek

Tabulka 1 Rozpočet obce Květnice za roky 2023–2020 v Kč	29
Tabulka 2 Daňové příjmy obce Květnice	31
Tabulka 3 Nedaňové příjmy Květnice	32
Tabulka 4 čerpání transferů v obci Květnice	33
Tabulka 5 Výdaje obce Květnice	34
Tabulka 6 Zdravotní, sociální a vzdělávací úsek	45
Tabulka 7 Dopravní úsek	46
Tabulka 8 Úsek občanské vybavenosti	47
Tabulka 9 Úsek dění v obci.....	48

8.3 Seznam grafů

Graf 1 Kuznětsova enviromentální křivka	15
Graf 2 Index vzdělanosti	37
Graf 3 Volební účast Květnice.....	38
Graf 4 Příjem obce na osobu.....	41
Graf 5 Pohlaví dotazovaných.....	42
Graf 6 Věk dotazovaných	42
Graf 7 Vzdělání dotazovaných.....	43
Graf 8 Ekonomická aktivita obyvatel	44
Graf 9 Délka života v obci	45

Graf 10 Pocit bezpečí v obci.....	49
Graf 11 Sledování dění v obci	50
Graf 12 Celková spokojenost.....	51

Přílohy

Příloha 1: Dotazník

Spokojenost s rozvojem obce Květnice

Dobrý den, mé jméno je Jan Kobera a jsem studentem provozně-ekonomické fakulty na České zemědělské univerzitě v Praze. Chtěl bych Vás, obyvatele Květnice, tímto poprosit o vyplnění dotazníku pro mou bakalářskou práci s názvem *Udržitelný rozvoj venkova, případová studie Květnice*. Dotazník slouží k průzkumu spokojenosti obyvatel s životem v Květnici. Dotazník je anonymní a jeho vyhodnocení bude sloužit výhradně pro mou práci. Pokud budete mít dotaz, neváhejte mě kontaktovat na emailové adrese xkobj008@studenti.czu.cz.

Mnohokrát děkuji za Váš čas.

(Platné, prosím, zakroužkujte.)

1. Vaše pohlaví:
 - Muž
 - Žena

2. Kolik Vám je let?
 - Méně než 14
 - 15-30
 - 31-55
 - 56-65
 - 66 a více

3. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání:
 - Základní včetně nedokončeného
 - Středoškolské bez maturity
 - Středoškolské s maturitou včetně vyššího odborného
 - Vysokoškolské

4. Vaše ekonomická aktivita
 - Jsem student
 - Jsem nezaměstnaný
 - Jsem zaměstnanec
 - Jsem podnikatel
 - Jsem na mateřské dovolené
 - Jsem v důchodu

5. Jak dlouho žijete v Květnici?
 - Do 5 let
 - 6-10 let
 - 11-20 let
 - 21 let a více

6. Jste spokojení s dostupností zdravotnických služeb (dostupnost lékaře, lékárny...)?
 - Spíše spokojený/á
 - Velmi spokojený/á
 - Spíše nespokojený/á
 - Velmi nespokojený/á

7. Jste spokojení se sociálními službami?
 - Spíše spokojený/á
 - Velmi spokojený/á
 - Spíše nespokojený/á
 - Velmi nespokojený/á

8. Jste spokojení s dostupností mateřského a základního vzdělávání?
 - Spíše spokojený/á
 - Velmi spokojený/á
 - Spíše nespokojený/á
 - Velmi nespokojený/á

9. Jste spokojení se stavem komunikací v Květnici?
 - Spíše spokojený/á
 - Velmi spokojený/á
 - Spíše nespokojený/á
 - Velmi nespokojený/á

10. Jste spokojení se stavem a množstvím chodníků?
 - Spíše spokojený/á
 - Velmi spokojený/á
 - Spíše nespokojený/á
 - Velmi nespokojený/á

11. Jste spokojení s počtem dětských hřišť?
 - Spíše spokojený/á
 - Velmi spokojený/á
 - Spíše nespokojený/á
 - Velmi nespokojený/á

12. Jste spokojeni s dostupností sportovišť?
- Spíše spokojený/á
 - Velmi spokojený/á
 - Spíše nespokojený/á
 - Velmi nespokojený/á
13. Jste spokojeni s dostupností obchodů v obci?
- Spíše spokojený/á
 - Velmi spokojený/á
 - Spíše nespokojený/á
 - Velmi nespokojený/á
14. Využíváte hromadnou dopravu v obci?
- Ano
 - Ne
15. Jste s hromadnou dopravou spokojeni?
- Spíše spokojený/á
 - Velmi spokojený/á
 - Spíše nespokojený/á
 - Velmi nespokojený/á
 - Nevyužívám
16. Jste spokojeni s kulturním vyžitím v obci?
- Spíše spokojený/á
 - Velmi spokojený/á
 - Spíše nespokojený/á
 - Velmi nespokojený/á
17. Jste spokojeni s udržováním veřejných míst?
- Spíše spokojený/á
 - Velmi spokojený/á
 - Spíše nespokojený/á
 - Velmi nespokojený/á
18. Jste spokojeni s čistotou v obci?
- Spíše spokojený/á
 - Velmi spokojený/á
 - Spíše nespokojený/á
 - Velmi nespokojený/á

19. Cítíte se v obci bezpečně?

- Spíše ano
- Ano
- Spíše ne
- Ne

20. Jste spokojení s investicemi obce?

- Spíše spokojený/á
- Velmi spokojený/á
- Spíše nespokojený/á
- Velmi nespokojený/á
- Investice obce nesleduji

21. Jak sledujete dění v obci?

- Na internetu
- Na úřední desce
- Účastním se zasedání zastupitelstva obce
- Jiné
- Nesleduji

22. Vaše celková spokojenost s životem v Květnici.

- Spíše spokojený/á
- Velmi spokojený/á
- Spíše nespokojený/á
- Velmi nespokojený/á

23. Rozepište, prosím, co byste v obci vylepšili.